Nr. 9. Kraków, dnia 30 września 1928 r. Rocznik XLIX.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

stoł. król. miasta Krakowa.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Kraków, Biuro prasowe Magistratu.

Przedpłatę przyjmuje wyłącznie Administracja „Dziennika Rozporządzeń", która wynosi w Krakowie za pojedynczy egzemplarz 1 Zł., z opłatą pocztową o 20 groszy więcej.

Z zagadnień struktury i administracji samorządu Gminy m. Krakowa.

TADEUSZ PRZEORSKI.

KRAKÓW W OSTATNIEM DZIESIĘCIOLECIU.

Kraków w przededniu wielkiej wojny znajdował się w końcowem stadjum rozszerzenia terytorjum miasta podj ego przez przyłączenie gmin podmiejskich i przystąpił do rozbudowy miasta na przyłączonych obszarach. Wybuch wojny przerwał prace organizacyjne i gospodarcze, przeznaczył jednak miastu wybitną rolę polityczną. W systemie państwa austrjackiego Kraków jako miasto powiatowe nie mógł normalnie mieć większego politycznego znaczenia, natomiast korzystając z wolności politycznych szybko stał się duchową i kulturalną stolicą Polski, a to zarówno dzięki istniejącym tu wyższym zakładom i instytucjom naukowym, jak niemniej faktowi, że w Krakowieześrodkowywały się polskie aspiracje polityczne i narodowe, współczesne prądy społeczne i literackie, że tu tworzyły nowe kierunki sztuki, tu istniał najlepszy w Polsce teatr. Nic też dziwnego, że kilkadziesiąt lat duchowej kultury o wysokim poziomie przysposobiło miasto i jego mieszkańców do odegrania doniosłej roli w epoce wojennej. Kraków z wybuchem wojny światowej był centrum ruchu niepodległościowego. Polityka Naczelnego Komitetu powstałego z inicjatywy reprezentancji narodowej w ciałach ustawodawczych byłej Austrji wynikała z poglądów i prądów, których głównym przedstawicielem była krakowska partja konserwatywna. Młodzież natomiast wychowana w pojęciach mistyki wielkich Wieszczów narodu, podtrzymywana w gorącym patrjotyźmie przez działających w Krakowie mistrzów, jak Matejko, Wyspiański i inni, przyjęła gorąco rzucone przez Józefa Piłsudskiego hasło walki z Rosją zasilając kadry strzeleckie i legjonowe. Kraków pierwszy podjął w warunkach wówczas możliwych w dniu 6-go sierpnia 1914 r. nową, tym razem ostateczną wojnę o niepodległość. Wojna ta istotnie związana była z miastem; w sali posiedzeń Rady miejskiej zawiązał się w dniu 16 sierpnia 1914 roku Naczelny Komitet Narodowy, który urzędował w gmachu Magistratu przy pomocy sił urzędniczych miejskich, a którego prezesem był ówczesny Prezydent miasta ś. p. prof. Juljusz Leo.

We wrześniu, a następnie w listopadzie stanął Kraków przed grozą walk pod murami miasta. Kilka tygodni huk dział armji oblężniczej i wojsk broniących mącił ciszę podwawelskiego grodu. Ludność i zarząd miasta przeżywały ciężkie chwile, chodziło nie tylko o mieszkańców, ale o pamiątki przeszłości, o przyszłość miasta, o jego zabytki, które spotkać mógł los niszczonych właśnie na zachodzie miast francuskich i belgijskich. Sytuacja była poważna; dnia 8 listopada 1914 opuścić musiał miasto Naczelny Komitet Narodowy udając się do Wiednia. Prezydent Leo nie chcąc na czas dłuższy opuszczać miasta złożył jego prezesurę w ręce wybranego po nim prof. Uniw. Jag. Władysława Leopolda Jaworskiego. Korzystając bowiem z chwilowej nieobecności prezydenta miasta rząd austrjacki zawiesił samorząd m. Krakowa i zamianował komisarza rządowego w osobie prof. Uniw. Jag. Juljana Nowaka. Jednak już w dniu 22 listopada prezydent J. Leo wrócił do miasta i objął z powrotem swój urząd.

W opuszczonem przez znaczną część ludności w drobnej części dobrowolnie, przeważnie zaś przez przymusową ewakuację w mieście, zawiązano w dniu 29 listopada 1914 r. Komitet ochrony dzieł sztuki i Straż nad zabytkami celem częściowego zabezpieczenia ich przed bombardowaniem. Na kościołach, muzeach, domach zabytkowych umieszczono chorągwie białe z niebieskiemi krzyżami. Oszalowano po kościołach witraże, usunięto, zakopano lub zamurowano najcenniejsze zabytki z dziedziny sztuki. Uwolniona w grudniu od grozy oblężenia ludność podjęła, z zarządem miasta na czele, wszechstronną pracę charytatywną, niosąc pomoc walczącym legjonistom, Polakom w armiach zaborczych, rannym, ewakuowanym, internowanym oraz ludności obszarów wojną dotkniętych. Ze stowarzyszeń, które się wówczas zawiązały, największe bodaj zasługi położył komitet erygo-

wany przez ks. biskupa krakowskiego Adama Sapiehę, (K. B. K.) działający głównie w opuszczonych, a zniszczonych przez ustępujące wojska rosyjskie obszarach Małopolski Zachodniej.

Ciężkie dni, jakie miasto przeżywało w latach 1914, 1915 i następnych, skierowanie wszelkich wysiłków ku obronie państwa, ciężkie położenie materjalne ludności, a tem samem zmniejszenie dochodów gminnych nie pozwalały na podjęcie jakiejkolwiek pracy w kierunku rozbudowy miasta i fundowania dróg jego rozwoju. W dniu 1 lipca 1915 r. ukończono ostatecznie dzieło rozszerzenia granic miasta przez przyłączenie m. Podgórza. Kraków żył w tym czasie obserwacją biegnących szybko wydarzeń dziejowych i nabierającej coraz większej wagi sprawy polskiej. Tak też w dniu 6 sierpnia 1915 r. święcono rocznicę wkroczenia Józefa Piłsudskiego do Królestwa, powszechną radością obchodzono upadek rosyjskiego panowania w Warszawie w sierpniu 1916 r., ze znaczną rezerwą przyjęto akt utworzenia Królestwa Polskiego w dniu 5 listopada tegoż roku. Miasto odczuło boleśnie wiadomość o śmierci Henryka Sienkiewicza, projektując uroczyste złożenie ciała Jego w grobie zasłużonych na Skałce.

Wypadki w latach 1917 i 1918, dyskusje w parlamentach państw europejskich nad problemem Polski, zwłaszcza zaś fakt pokoju brzeskiego zawartego między Niemcami i Austrją a Rosją i Ukrainą zjednoczyły społeczeństwo krakowskie przeciw państwom centralnym. Ludność wyraziła swe oburzenie w gwałtownych demonstracjach najsilniejszych może w całej Polsce w dniach 11, 12 i 18 lutego. Na ulicach miasta szereg dni rozlegały się strzały wojsk zaborczych rozpraszających demonstrantów. Rada miasta na posiedzeniu odbytem w dniu 18 lutego uchwaliła bardzo ostrą rezolucję przeciw traktatowi i demonstracyjnie asygnowała znaczną sumę na szkoły polskie w oddawanych Ukrainie ziemiach Chełmszczyzny i Podlasia. W tymże czasie miasto poniosło dotkliwą stratę przez śmierć w dniu 21 lutego 1918 roku Prezydenta miasta Profesora Dra Juljusza Lea.

Śp. Juljusz Leo ur. w roku 1860 z zawodu profesor ekonomji i skarbowości na Uniwersytecie Jagiellońskim, wybrany do Rady miasta w roku 1893 został w roku 1901 wiceprezydentem, a w roku 1904 prezydentem miasta. Od roku 1901 pełnił mandat poselski do Sejmu, w roku 1911 wybrany został posłem do parlamentu; w czasie od roku 1912 do 1914 piastował godność prezesa Koła polskiego w austrjackiej Izbie posłów.

Działalność publiczna śp. prezydenta Lea zaznaczyła się w Krakowie na wszystkich polach zarządu miasta zasadniczemi reformami i dokonanemi dziełami. Z tych najważniejsze jest stworzenie wielkiego Krakowa, dzieło które zabrało śp. Leowi 13 lat pracy, a w wynikach powiększyło obszar miasta o 43 klm. a ludność miasta do przeszło 200.000. Dokonanie dzieła rozszerzenia granic Krakowa jest największą zasługą śp. Prezydenta Lea i zapisało nazwisko jego trwale w historji miasta. Niemniejszą zasługą było podniesienie finansów miasta, którego budżet z kwoty niespełna 3,000.000 koron w roku 1902 wzrósł z końcem roku 1914 do kwoty 14,000.000 koron. Jego to inicjatywie i zapobiegliwości zawdzięcza Kraków rozszerzenie zakładów i przedsiębiorstw miejskich jak elektrowni, gazowni i wodociągu, zakupienie gruntów pofortecznych, urządzenia wspaniałych nawierzchni i chodników w śródmieściu, regulację i kanalizację Wisły pod Krakowem, budowę bulwarów nad Wisłą, rozbudowę tramwaju, rzeźni chłodni, regulację Rudawy i powstanie wielu innych urządzeń, które Kraków postawiły na poziomie współczesnych wymagań. Jeśli się doda do tego budowę kilkunastu nowocześnie urządzonych gmachów szkolnych, budowę zakładów sanitarnych, przebudowę gmachu Magistratu, założenie ambulatorjum dentystycznego dla młodzieży, założenie żłóbków dla dzieci, zakładów wychowawczych dla opuszczonych chłopców i dziewcząt, pozyskanie dla Muzeum Narodowego zbiorów hr. Czapskich, pamiątek po Matejce, nabycie Parku Wolskiego, reformę administracji miejskiej, oto w krótkości zarys działalności śp. Lea dla miasta. Dorobek jego pracy dla miasta w ciągu niespełna 13 lat prezydentury jest faktycznie olbrzymi. Zgasł po długiej chorobie w przededniu wielkiej chwili ogłoszenia niepodległości Polski.

Następcą śp. Lea wybrała Rada miasta pierwszego wiceprezydenta Jana Kantego Federowicza.

Rok 1918 przyniósł ostateczną klęskę Austrji i Niemcom. W jesieni tegoż roku Austro-Węgry przeszły do historji; w dniu 25 października utworzono w Krakowie Polską Komisję Likwidacyjną złożoną z 23 posłów do parlamentu i sejmu, która objęła rządy w Małopolsce. Urzędowała ona początkowo w Magistracie krakowskim później w Krzysztoforach. Fikcje rządów austrjackich podtrzymywało jeszcze przez parę dni wojsko, które należało rozbroić. Tajne wojskowe organizacje polskie w armji austrjackiej, zamieszkali w Krakowie legjoniści i młodzież szkół wyższych i średnich przygotowywały akcję. Komendantem tejże mianowała Polska Komisja Likwidacyjna pułkownika Bolesława Roję. Wczesnym rankiem dnia 31 października 1918 roku oddziały żołnierzy Polaków zajęły pod komendą oficerów ważniejsze punkty wojskowe, istniejące pod miastem forty, koszary i magazyny, rozbrajając żołnierzy narodowości niemieckiej. O 9-tej rano zajęto główny odwach na Rynku. O godzinie 3-ciej popołudniu austrjackie władze wojskowe podpisały w Magistracie protokół oddania rządów Polskiej Komisji Likwidacyjnej, a tegoż dnia wieczorem opuściły miasto. Kraków był pierwszym miastem w Polsce, które zrzuciło obcą niewolę. Tu też zaczęto tworzyć pierwsze polskie oddziały wojskowe z ochotników, byłych legjonistów, członków Polskiej Organizacji Wojskowej i wracających żołnierzy Polaków. Siła zbrojna okazała się wnet konieczną z powodu walki z Rusinami we Lwowie. Broniącemu swej polskości miastu pierwszej pomocy udzielił Kraków. Kilka miesięcy później oddziały ochotnicze krakowskie musiały bronić także Śląska cieszyńskiego przed Czechami. Obronę Spisza i Orawy zagrożonych również przez Czechów podjęło zawiązane wówczas w Krakowie »Towarzystwo obrony Spisza i Orawy«.

Sytuację polepszyło znacznie przybycie w kwietniu 1919 roku z Francji armji generała Józefa Hallera, którego Kraków witał uroczyście i serdecznie w dniu 30 kwietnia. W sierpniu odwiedził miasto H. Hoover, zasłużony szeroką akcją filantropijną. Dzień 18 października święcony był w mieście uroczyście, ludność witała w dniu tym pierwszego Naczelnika odrodzonej Rzeczypospolitej Józefa Piłsudskiego, który oficjalnie przybył do Krakowa, i przyjęty został radośnie i uroczyście

w Katedrze Wawelskiej przez episkopat polski z Prymasem na czele, przez władze miejscowe oraz masy ludności.

W epoce ciężkich chwil dla Państwa w roku 1920 miasto wysłało na pole walki znaczne zastępy ochotników. Silne poruszenie wywołało również wybuchłe na wiosnę 1921 trzecie powstanie Górnośląskie; Kraków jako najbliższe większe miasto był organizatorem i centrum pomocy dla powstańców. Rok 1923 przyniósł miastu kilka silniejszych momentów, jak uroczysty pogrzeb Rokitniańczyków w dniu 26 lutego, odwiedziny Marszałka Focha w maju, wizytę Prezydenta Wojciechowskiego, przyjazd króla rumuńskiego w dniu 27 czerwca. W październiku tegoż roku miasto przeżyło strajk zakończony krwawą rewoltą polityczną w dniu 6 listopada. Rok następny przyniósł śmierć prezydenta miasta śp. Jana Kantego Federowicza zmarłego w dniu 13 lipca 1924 r. Urodzony w 1858 r. z zawodu przemysłowiec śp. J. K. Federowicz wszedł do Rady m. Krakowa w roku 1894. Wybrany w roku 1916 wiceprezydentem, po śmierci prezydenta miasta śp. Juljusza Leo obejmuje w roku 1918 jego miejsce. Rządy miasta sprawuje lat sześć. W tymże czasie spełnia również obowiązki poselskie w Sejmie galicyjskim, następnie po odrodzeniu państwowej niepodległości polskiej jako poseł ziemi krakowskiej w Sejmie ustawodawczym. Wybrany przewodniczącym Klubu Pracy Konstytucyjnej współdziała wydatnie w wydaniu szeregu ustaw dotyczących rozwoju Państwa i miast w szczególności Ustawy Konstytucyjnej. Śp. Federowicz objął obowiązki w czasie wielkiej wojny w warunkach niezwykle ciężkich, w epoce tworzenia się Państwa Polskiego i spełniał je z całem poświęceniem do ostatniej chwili, mimo nurtującej jego organizm ciężkiej choroby, która w końcu powaliła go na łoże śmierci. Po śmierci Prezydenta Federowicza Województwo Krakowskie rozwiązało w dniu 19 lipca 1924 roku Radę miejską, ustanawiając komisarzem rządowym naprzód wicewojewodę krakowskiego Dra Zdzisława Wawrauscha, a w lipcu 1925 roku radcę Województwa i radcę miejskiego Witołda Ostrowskiego i dodając im jako organ doradczy Radę przyboczną. Rada miasta wniosła jednak rekurs przeciwko orzeczeniu rozwiązującem Wojewody a choć Minister Spraw Wewnętrznych rekurs odrzucił, Najwyższy Trybunał Administracyjny wyrokiem z dn. 26 kwietnia 1926 roku uchylił orzeczenie Ministerstwa, które też reaktywowało Radę miejską. Reaktywowana Rada wybrała w dniu 19 czerwca Prezydentem miasta dotychczasowego wiceprezydenta Inż. Karola Rollego oraz powołała do prezydjum miasta obok urzędujących już wiceprezydentów Inż. Józefa Sarego i Dra Piotra Wielgusa, radców miejskich Witołda Ostrowskiego i Dra Ludwika Schneidra jako dalszych dwóch wiceprezydentów. Posiedzenia reaktywowanej Rady odbywały się z powodu spalenia się sali Rady miejskiej w pałacu Wielopolskich w dniu 26 maja 1926 r. początkowo w sali Starego Teatru następnie przez czas jakiś w sali obrad Magistratu. Nowo wybrany Prezydent przystąpił do odbudowy spalonej sali, którą też odrestaurowano i oddano w czerwcu 1928 r. do użytku Rady miasta.

Odrodzenie niepodległości Państwa i ukończenie działań wojennych postawiło przed Zarządem Krakowa problem technicznej i gospodarczej odbudowy miasta. Kraków stanowiący twierdzę w systemie obronnym Austro-Węgier ucierpiał w okresie wielkiej wojny bardzo poważnie; przemarsze milionowych armji zniszczyły zupełnie nawierzchnie dróg, nieremontowane przez szereg lat zakłady miejskie stały na krańcowej sprawności, budynki szkolne wskutek kwaterunku wojsk zniszczone, majątek zarówno gminny, jak społeczny nieodnawiany i nieutrzymywany w należytym stanie przez lat przeszło sześć uległ znacznemu zniszczeniu, ludność miasta ogólnie zubożała.

Kataklizm wojny, zmienione zupełnie stosunki polityczne i spowodowany tem kryzys gospodarczy, jaki Państwo przeszło w pierwszych latach swego istnienia, powolne konsolidowanie się stosunków administracyjnych i politycznych w Polsce, tworzyły dla odbudowy miasta warunki niezwykle ciężkie i trudne. Pierwsze zwłaszcza lata, wśród nich zaś okres inflacji marki polskiej czyniły położenie częstokroć wprost beznadziejnem. Mimo piętrzących się trudności, miasto zdołało o własnych niemal siłach przeżyć te czasy względnie obronną ręką i rozwiązać zadania swe jeżeli nie w zupełności po myśli swych potrzeb i zamierzeń, to w każdym razie nadspodziewanie szczęśliwie. Przystąpiono przedewszystkiem do odbudowania zniszczonych w czasie wojny dróg, naprawiono zniszczone nawierzchnie jezdni i chodniki i przywróciwszy stan przedwojenny rozpoczęto dalszą rozbudowę dróg brukowanych i sieci kanalizacji zwłaszcza na terytorjach dzielnic pryłączonych. Wobec znacznego zapotrzebowania rozszerzono i powiększono blisko podwójnie sprawność elektrowni przez zakupno nowego turbogeneratora, rozbudowę sieci kablowej i sieci transformatorów, w tym samym stopniu powiększono również gazownię miejską przez budowę dwóch nowych piecowni i rurociągu, rozszerzono również i wodociąg miejski budując nowe zbiorniki i filtry. Rok rocznie przybywa miastu kilka kilometrów nowych drog i kanałów, w tymże stosunku rośnie długość sieci oświetlenia elektrycznego, gazowego i rurociągu wodociągowego. Oświetlenie elektryczne ulic, które do niedawna posiadało tylko śródmieście, rozbudowuje się na dzielnice sąsiednie i na dzielnice przyłączone, dochodząc w głównych arterjach komunikacyjnych aż do granic miasta. Powoli, ale celowo rozbudowuje się koleje linji elektrycznej doprowadzając wyloty ich do krańców miasta w ulicy Kalwaryjskiej i Kazimierza Wielkiego. Analogiczną troskę poświęcił Zarząd miasta połączeniu obu brzegów Wisły budując w miejsce dawnego mostu im. cesarza Franciszka Józefa nowy most drewniany, adaptując w tym czasie dla ruchu kołowego i pieszego stary most dębnicki, przystępując wspólnie z Rządem do budowy czwartego mostu łączącego ulicę Krakowską z ulicą Legjonów.

Budynki szkół powszechnych, których większość mieściła w czasie wojny szpitale wojskowe, trzeba było poddać gruntownemu odczyszczeniu, odkażeniu i odnowieniu; inwentarz szkolny wymagał naprawy i uzupełnienia. I jedno i drugie dokonano z funduszów bieżących, przeprowadzając w szeregu budynków poważne inwestycje, jak instalacje światła elektrycznego, zaprowadzenie łazienek, budowę sal gimnastycznych, klozetów spłukiwanych, umywalni i t. d.

Zaniedbane siłą rzeczy w latach wojny plantacje, ogrody, parki i skwery miejskie, cmentarze gminne wymagały regeneracji trawników, regeneracji drzew i krze-

wów. Ostatnie dopiero lata pozwoliły Zarządowi Gminy na podjęcie intenzywniejszych prac w kierunku usunięcia istniejących braków i zaniedbań. Zadania w tej dziedzinie są daleko idące, zważywszy konieczność urządzenia parku Wolskiego oraz parków dzielnicowych. Postępy są znaczne. Regeneracja trawników i krzewów na plantach prowadzona od lat kilku jest prawie na ukończeniu, park Wolski rozbudowuje się z każdym rokiem, dziś już służy jako miejsce przechadzek i wycieczek mieszkańców miasta. Położono podwaliny pod założenie przyszłego parku w Dębnikach przez zalesienie tamże Krzemionek, przeprowadza się zalesienie Krzemionek w Podgórzu, rozszerzono park im. Prof. H. Jordana, park im. W. Bednarskiego na Krzemionkach, zregenerowano a właściwie założono ponownie skwer plantacyjny na ulicy Dietla, zregenerowano plantacje nad Wisłą w Podgórzu, założono szereg skwerów ulicznych jak na Placu Kazimierza Wielkiego, na Placu przed Pocztą, na ulicy Retoryka, wysadzono przytem kilka tysięcy drzew na ulicach, a w ostatnim roku przystąpiono do założenia drugiego pierścienia plantacji w Aleji Trzech Wieszczów. Równolegle z pracami około upiększenia miasta Gmina przeprowadziła regenerację zadrzewienia cmentarzy, które uporządkowano na sposób parkowy zakładając nowe ścieżki, trawniki, zarządzając odnowienie grobowców i nagrobków.

Wojna i jej następstwa postawiły miastu na porządku dziennym szereg zagadnień przedtem w administracji miejskiej nigdy w tak ostrej formie nie występujących, choćby wspomnieć tylko kwestję mieszkaniową i zagadnienie opieki społecznej.

Stagnacja ruchu budowlanego przez okres lat bez mała dziesięciu, ubytek mieszkań wskutek braku remontu domów, przy wzroście ludności o przeszło 25.000 spowodowały brak mieszkań w mieście. Brakowi temu stara się zaradzić Gmina budując we własnym zarządzie od lat kilku rok rocznie szereg domów czynszowych o małych mieszkaniach i baraków dla najbardziej potrzebującej ludności, nadto popierając każdą inicjatywę prywatną. W ciągu ostatnich lat czterech Gmina oddała na potrzeby mieszkańców miasta przeszło tysiąc ubikacyj mieszkalnych.

Ustawodawstwo polskie w dziedzinie opieki społecznej, która przed wojną ograniczała się wyłącznie do pieczy nad ubogimi w ścisłem tego słowa znaczeniu, nałożyło na miasto daleko idące obowiązki i ciężary. Opieka dzisiejsza, oprócz pieczy nad ubogimi właściwymi, obejmuje pieczę nad dzieckiem, matką karmiącą, młodzieżą i inwalidami, bezrobotnymi, włóczęgami i t. p. Obowiązki Gminy wzrosły w tej dziedzinie nie tylko jakościowo, ale i ilościowo, prawo bowiem opieki ze strony miasta istnieje już po roku pobytu w Gminie.

Zniszczenie miasta w latach wojny, wycieńczenie fizyczne ludności wskutek udziału we wojnie i w następstwie niedoborów aprowizacyjnych w okresie jej trwania wymagało poza zwalczaniem nagminnie wybuchającym chorób zakaźnych, towarzyszących zwykle wojnie, jak tyfus plamisty, czerwonka, szkarlatyna i t. d., specjalnej pieczy nad życiem i zdrowiem ludności. Zawleczone do miasta choroby epidemiczne Zarząd miasta szczęśliwie i szybko zlikwidował, pozostała walka z gruźlicą najniebezpieczniejszym wrogiem ludności. W zrozumieniu swych zadań w tej dziedzinie wybudowała Gmina w ostatniem dziesięcioleciu Zakłady sanitarne. Zakłady te obejmujące sanatorjum gruźlicze i oddział dla chorób zakaźnych, a liczące łącznie około 300 łóżek, urządzone według najnowszych wymagań wiedzy i prowadzone wzorowo oddają miastu znakomite usługi. W tymże czasie uruchomił Zarząd miasta bezpłatnie ambulatorjum dentystyczne dla młodzieży szkolnej i takież ambulatorjum elektroterapeutyczne. Ambulatorja te łącznie z obecnie urządzanem ambulatorjum dla chorób ocznych i dla chorób wenerycznych, oraz łącznie z istniejącemi już, a subwencjonowanemi przez Gminę poradniami dla gruźlicy i dla matek stanowić będą krakowski ośrodek zdrowia. Działalność w tym kierunku uzupełniają towarzystwa kolonij i półkolonij wakacyjnych o charakterze częściowo leczniczym częściowo wypoczynkowym prowadzone przy poparciu Gminy.

Zarząd Gminy współdziała wybitnie w akcji wychowania fizycznego młodzieży. W pełnem zrozumieniu jej doniosłości Gmina umożliwiła organizacjom wychowawczym i sportowym, pobudowanie boisk sportowych i stadjonów.

Gdy podstawą hygjeny miasta, a tem samem i zdrowia ludności jest czystość, zarząd miasta przystąpił do zmodernizowania czyszczenia miasta przez zmechanizowanie zakładów czyszczenia miasta. Gmina zakupiła około 50 wozów samochodowych dla mycia, zamiatania i skrapiania ulic, wywozu śmieci i błota oraz popiołu z domów. Utworzono miejski »Park Samochodowy« z warsztatami reparacyjnemi, stworzono wzorowo urządzone wysypisko, zarządzono częste usuwanie śmieci i popiołów z domów i mimo, że warunki nawierzchniowe dla czyszczenia, zwłaszcza w dzielnicach przyłączonych posiadających przeważnie ulice i drogi szosowane są dla systemu mechanicznego niekorzystne, mimo, że Kraków w śródmieściu zabudowany jest przeważnie staremi domami, osiągnięto rezultaty niezwykle dodatnie.

Kraków należy też dziś bezsprzecznie do najczyściej utrzymywanych miast w Polsce.

Do estetycznego wyglądu miasta przyczyniła się także podjęta w ostatnich latach intenzywnie akcja Zarządu Gminy w kierunku odnawiania fasad budynków i usunięcia drewnianych a szpecących architekturę miasta, portali i gablotek. W ciągu ostatnich lat przeszło 1000 fasad zostało odnowionych, paręset portali zniesiono i przebudowano. Odkryto przytem i zakonserwowano szereg niezwykle ciekawych fragmentów dawnych portali.

Nad utrzymaniem architektonicznego charakteru miasta, nad ochroną zabytków czuwa powołana przez Zarząd miasta Rada artystyczna, a o ile idzie o sprawy drobniejsze (np. szyldów lub wywieszek) istniejąca przy Muzeum Przemysłowem Poradnia artystyczna. Obie instytucje złożone z wytrawnych znawców historji, sztuki i architektury Krakowa oddają znakomite usługi.

W dziedzinie kultury i sztuki zarząd miasta powiększa i kompletuje zbiory Muzeum Narodowego, rozszerzone w ubiegłym dziesięcioleciu fundacjami Feliksa Jasieńskiego, Erazma Barącza, by wspomnieć tylko najważniejsze i wielu drobniejszemi darami. Muzeum Narodowe straciło w ostatnich latach bogatą kolekcję hr. Leona Pinińskiego. Ofiarowana Zamkowi królewskiemu na Wawelu pozostała temsamem w Krakowie.

Działalność Muzeum Przemysłowego stale się rozszerza, rozwijają się warsztaty i oddziały naukowe, w ostatnich latach urządzono drukarnię artystyczną. Już z końcem wojny a intenzywnie w latach po wojnie urządza Muzeum wewnętrzne kursa zawodowe, organizuje wystawy z dziedziny przemysłu, wydaje publikacje naukowo-dydaktyczne. Zbiory muzealne stale wzrastają, zwiększa się bibljoteka, licznie przez publiczność frekwentowana. W ostatnich latach otwarto pracownię psychotechniczną, biuro porady zawodowej i biuro organizacji pracy.

Pielęgnując tradycje przeszłości Gmina miasta popiera wszelkiemi dostępnemi środkami rozwój nauki i kultury w mieście. Kraków posiada około czterdzieści tysięcy uczącej się młodzieży, 100 szkół powszechnych i dopełniających przemysłowo-handlowych, kilkanaście zakładów średnich ogólno kształcących i zawodowych, męskich i żeńskich, w tem dziewięć państwowych gimnazjów męskich, jedno żeńskie, dwa seminarja nauczycielskie męskie i żeńskie, szkołę przemysłową męską i żeńską oraz cztery wyższe uczelnie, a to Wszechnicę Jagiellońską z Szkołą sztuk politycznych, Akademję Górniczą, Akademję Sztuk Pięknych i Wyższe Studjum handlowe. Przy Akademji Sztuk Pięknych istnieje Wydział architektury. Wydział ten mimo przedstawień Gminy, aby go rozszerzono do poziomu studjów politechnicznych, został przez Min. W. R. i O. P. zniesiony. Gmina założyła własną szkołę gospodarstwa domowego i szkołę dramatyczną o typie szkół średnich. Szkoły powszechne i dokształcające, szkoły przemysłowe i handlowe mieszczą się w budynkach miejskich. W budynku miejskim mieści się również szkoła ekonomiczno-handlowa. Kraków jest poza tem siedzibą Polskiej Akademji Umiejętności. Potrzeby zarówno szkolnictwa wyższego jak średniego i zawodowego znajdują zawsze pełne zrozumienie w Zarządzie miasta, które spieszy instytucjom szkolnym zawsze z pomocą czy to o ile idzie o dostarczenie placów pod budowę nowych gmachów szkolnych, czy o urządzenie ulic, ulgi budowlane i t. p.

Powrót normalnych stosunków gospodarczych postawił na porządku dziennym kwestję rozbudowy miasta. Sprawa ta zważywszy, że Kraków na małej przestrzeni jest miastem zwarto zabudowanem i że dzielnice przyłączone o typie w większości wiejskim stanowią właściwie teren przyszłej rozbudowy miasta, ma w Krakowie szczególnie doniosłe znaczenie. Problem rozbudowy Krakowa poza czysto teoretyczną stroną opracowania planów regulacyjnych i zabudowy poszczególnych dzielnic, poza przygotowawczemi pracami niwelacyjnemi, odwodnieniem terenów, budową i urządzaniem ulic, zawiera w sobie szereg, powiedziećby można, podstawowych elementów decydujących o przyszłym rozwoju miasta, elementów, których drobna zaledwie część leży w zakresie możności i sferze działania Zarządu Gminy. Do elementów tych najbliższych należy ruch budowlany prywatny. Po dziesięcioletniej przeszło stagnacji nastąpiło dopiero w ostatnich latach znaczne ożywienie. Miasto zaczyna się dość silnie zabudowywać. Zabudowuje się przedewszystkiem dzielnica Nowa Wieś i Krowodrza, okolice Parku Krakowskiego i Aleji Słowackiego, zabudowuje się Nowy Świat wzdłuż Aleji Zygmunta Krasińskiego i ulica Starowiślna. W dzielnicy XIX Piaski-Grzegórzki powstają dwie obszerne kolonje willowe. Zabudowują się choć wolniej również i inne dzielnice, a w starem mieście, gdzie parcele budowlane należą do rzadkości przeprowadzono w ostatnich latach przeszło 100 nadbudów dalszych pięter. Analogicznie w żywem tempie postępuje przebudowa urządzeń wewnętrznych w starych domach. Domy te otrzymują oświetlenie elektryczne, ogrzewanie gazowe, łazienki i t. d. Rok rocznie Rada miasta reguluje też nowe tereny, a Gmina dla umożliwienia ich zabudów przystępuje do budowy nowych dróg i ulic.

Zabudowa miasta stanowi jedno ze znamion jego rozwoju. Rozwój ten należy ponadto od szeregu współczynników od zarządu miasta niezależnych, na zaistnienie których miasto może wpływać tylko pośrednio. Zdać sobie trzeba bowiem sprawę, że odrodzenie niepodległości Polski stworzyło dla Krakowa nowe zupełnie, odmienne warunki bytu, nowe drogi rozwoju. Zarówno położeniem swem jak i tradycjami historycznemi i kulturą predystynowany jest Kraków na centrum gospodarcze, administracyjne i kulturalne południowo-zachodniej połaci Rzeczypospolitej. Ponadto jako miasto zabytkowe, położone przytem w najpiękniejszej krajobrazowo części Polski, Kraków stać się winien centrum ruchu turystycznego w Państwie. W tych też kierunkach zdąża polityka miasta, by to stanowisko zdobyć i utrwalić, decyduje ono bowiem o przyszłości Krakowa. Dla osiągnięcia tych zamierzeń jednakże, potrzeba jak wspomniałem zaistnienia pewnych danych, niezależnych od miasta, o realizacje których zarząd Krakowa od lat dziesięciu zabiega. Postulaty te, co podkreślić raz jeszcze należy, decydujące o przyszłości miasta, o szybkiej jego rozbudowie obejmują:

1) Rozszerzenie granic Województwa krakowskiego na północ przez przyłączenie sąsiednich czterech rolniczych powiatów Województwa kieleckiego, a to powiatów Będzińskiego, Olkuskiego, Miechowskiego i Pińczowskiego należących przed rozbiorami do Województwa krakowskiego, którego granice sięgały wówczas aż po Częstochowę i Wieluń, a ciążących ku niemu gospodarczo, kulturalnie i administracyjnie, a stanowiących jego podstawę aprowizacyjną. Utrzymanie dzisiejszej rozbiorowej granicy między Województwem Krakowskim a Kieleckiem, rozdzielenie administracyjne starej ziemi krakowskiej między dwa Województwa, z jakiegoby punktu widzenia rzecz tę ocenić, nie wytrzymuje poważnej krytyki i winno najrychlej uledz zmianie.

2) Rozbudowę krakowskiego węzła dróg bitych. W dziedzinie komunikacji stan, jaki panował przed wojną nie uległ mimo usilnych zabiegów miasta dotychczas zasadniczej zmianie. Kraków jest nadal, zwłaszcza w porze jesiennej i wczesną wiosną niemal że pozbawiony swej naturalnej podstawy aprowizacyjnej, jaką stanowią cztery wspomniane powiaty Województwa Kieleckiego. Ilość dróg bitych łączących miasto ze wspomnianemi powiatami, jak i sieć ich na terenie tychże powiatów nie czyni zadość najskromniej pomyślanym potrzebom Województwa i miasta. Jeżeli się zwłaszcza podkreśli, że poza dwoma gościńcami bitemi większość dróg na terenie tym istniejących w porze jesiennej, w czasie odwilży zimowych i wiosennych jest nie do przebycia, Kraków przez szereg miesięcy jest faktycznie zupełnie od powiatów tych odcięty. Fatalne te stosunki poprawiają się bardzo nieznacznie. Stanowi temu stara się Zarząd miasta zaradzić przystępując wspólnie z rzeczo-

nemi powiatami do budowy dróg. W ten sposób powstała w ostatnich latach wąskotorowa kolejka dojazdowa Kraków-Pińczów, w ten sam sposób wybudowano drogę Kraków-Ojców, która w przedłużeniu przez Olkusz, Sławków i Będzin stanowi dzisiaj nowe drogowe połączenie Krakowa z powiatem Olkuskim i Górnym Śląskiem.

Rozbudowa węzła dróg bitych, dobry stan gościńców w bliższem i dalszem sąsiedztwie jest dzisiaj w epoce rozwoju ruchu samochodowego dla miasta kwestą bytu. Kraków jest punktem wyjścia dla gościńców prowadzących w Małopolsce na wschód, zachód i południe, tu krzyżują się połączenia drogowe ze Śląskiem Cieszyńskim i Górnym Śląskiem, ruch samochodowy na szlaku zakopiańskim, na drodze prowadzącej do Rabki, Krynicy, Zakopanego i Szczawnicy jest niezwykle ożywiony. Stąd naturalną dążnością Zarządu miasta musi być utrzymanie w jak najlepszym stanie sieci dróg bitych łączących Kraków z dalszą i bliższą okolicą.

3) Jeszcze aktualniejszem zagadnieniem jest rozbudowa krakowskiego węzła kolejowego. Poza zadecydowaną jeszcze przed wojną budową dworca osobowego w mieście, która z roku na rok staje się coraz bardziej naglącą koniecznością, budowa magistrali kolejowej Kraków-Warszawa, budowa drugiego połączenia kolejowego z Górnym Śląskiem, budowa linji kolejowej łączącej Kraków-Zakopane i Krynicę (linja Kraków-Mszana dolna), wreszcie przedłużenie linji kolejowej Kraków-Kocmyrzów, do Buska i Kielc stanowią konieczności życiowe miasta. Kraków położony przy dawnej strategicznej linji Kraków—Lwów—Bukareszt, ominięty przez również strategiczną linję Dęblin-Szczakowa przechodzącą trzydzieści kilka kilometrów na północ od miasta, posiada dotychczas okrężne połączenie z Warszawą i Kielcami, a nawet sąsiedniemi parę mil zaledwie odległemi miastami Kongresówki. Brakowi temu, o ile idzie o przewóz osób starają się zaradzić liczne linje autobusowe, kursujące z Krakowa aż do Kielc, o ile idzie jednak o przewóz towarów czy dowóz artykułów aprowizacyjnych jak mąki, ziemniaków, komunikacja musi się odbywać drogą okrężną bądź na Szczakowę, bądź na Sandomierz, Tarnobrzeg, Dębicę. Jak to jest i niedogodnem i dla konsumującego Krakowa i dla producentów, jakie straty obie strony ponoszą nie potrzeba bliżej uzasadniać. Istniejąca kolejka Kraków-Pińczów, kolejka wąskotorowa z koniecznością przeładowywania w Kocmyrzowie, obsługująca zresztą tylko powiat Pińczowski zadaniom tym rzecz prosta ani w drobnej mierze podołać nie może.

Wspomnieć należy również o staraniach Gminy m. Krakowa o budowę skrótu linji kolejowej Kraków-Zakopane omijającego stację Kraków-Płaszów i umożliwiającego kierowanie pociągów z Krakowa bezpośrednio przez stację Kraków-Podgórze, Kraków-Bonarka do Zakopanego, oraz o rozbudowę stacji kolejowej Kraków Bonarka zarówno dla ruchu osobowego jak przedewszystkiem towarowego dla wyładowania i załadowywania towarów na linję podkarpacką

4) Utrzymanie i rozszerzenie kompetencji istniejących w Krakowie władz i urzędów państwowych. Kraków jako stolica Województwa położony w Zagłębiu węglowem Dąbrowsko-Krakowskiem w bliskiem sąsiedztwie kopalń Górno-Śląskich i salin Wielicko-Bocheńskich, stanowiący pozatem kolejową stację węzłową dla dróg prowadzących na wschód, zachód i południe winien być centrum dla administracji państwowej zachodnio-południowej części Polski. Jednaki charakter gospodarczy trzech południowo-zachodnich Województw wymaga jednolitej administracji czy to w dziedzinie administracji ogólnej, do czego drogą w pierwszej linji winno być rozszerzenie granic Województwa na północ, czy o ile idzie o administrację szkolną, choćby ze względu na fakt, iż Kraków jest siedzibą czterech wyższych uczelni i posiada bogate zbiory i zakłady naukowe, czy dalej administracji kolejowej, ze względu na konieczność pewnej jednolitej polityki komunikacyjnej w ośrodku przemysłowym i górniczym, czy w końcu administracji górniczej i rolniczo-leśnej łącznie ze sprawami zmiany ustroju rolnego.

5) Podjęcie przez Rząd na terenie miasta robót publicznych. Postulat ten obejmuje w pierwszej linji budowę całego szeregu gmachów państwowych. Pod tym względem Kraków w stosunku do innych większych miast Rzeczypospolitej był dotychczas upośledzanym mimo nieustannych zabiegów Zarządu miasta, aby istniejące najkonieczniejsze przynajmniej braki usunąć. Poza budową dworca osobowego, o czem mowa była poprzednio, Zarząd miasta zabiega od lat kilku o dokończenie budowy gmachu Akademji Górniczej, zajmującej budynki szkół powszechnych, o dokończenie gmachu Kliniki ginekologicznej, restaurację gmachu Bibljoteki Jagiellońskiej i budowę nowego gmachu na pomieszczenie zbiorów tejże Bibljoteki, gdyż obecny gmach zbiorów tych już pomieścić nie może, budowę pałacu Sprawiedliwości i gmachów więziennych, budowę nowych pawilonów w Szpitalu św. Łazarza budowę gmachu i koszar dla Policji Państwowej, wreszcie budowę gmachów na pomieszczenie szkół średnich i gmachu dla Dyrekcji poczt, w dziedzinie zaś innych budowli poza omówioną już budową sieci dróg bitych, ukończenia robót związanych z zabezpieczeniem miasta przed powodzią, w szczególności robót około kanalizacji i regulacji Wisły i jej dopływów na obszarze miasta Wilgi i Białuchy. Sprawa ta dla rozwoju miasta tem donioślejsza, że Państwo poza budynkami wojskowymi ma w Krakowie niezwykle małą ilość budynków własnych. Dość wspomnieć, że na 16 szkół średnich ogólno kształcących i zawodowych, zaledwie cztery mieści się w budynkach państwowych w tym celu przez były rząd austrjacki zbudowanych, reszta pomieszczona jest w prywatnych budynkach wynajętych, celowi swemu zupełnie nieodpowiadających, tak iż nauka szkolna istotnie czasem w niezwykle ciężkich warunkach się odbywa. Również znaczna część biur i urzędów państwowych mieści się w prywatnych budynkach czynszowych, ad hoc przez Rząd wynajętych i zakupionych. Fatalne pomieszczenie sądów i więzień krakowskich jest powszechnie znanem, Rząd będzie musiał w najbliższym czasie przystąpić do budowy pomieszczenia dla sądów i więzień. Dzięki staraniom miasta budowa nowego gmachu dla pomieszczenia zbiorów Bibljoteki Jagiellońskiej została już zadecydowaną, odrestaurowany zostanie też gmach Bibljoteki Jagiellońskiej, który w ostatnich latach wskutek przepełnienia i przeciążenia stropów zaczął gwałtownie niszczeć. Również budowa Akademji Górniczej i Kliniki ginekologicznej w ostatnich latach posunęła się nieco naprzód. Zdać sobie wprawdzie trzeba sprawę, że Rząd, mając

w tej dziedzinie w Krakowie znaczne zaległości, bo niewątpliwie w podobnem położeniu znajdują się inne miasta, w rozwiązaniu omawianego zagadnienia natrafia na poważne trudności finansowo-budżetowe, podkreślić jednak trzeba że zrealizowanie ich stanowi jeden z zasadniczych elementów rozbudowy miasta Krakowa. Niepotrzeba również podkreślać, jak wielkie znaczenie dla rozbudowy miasta i jego rozwoju posiada ukończenie prac około regulacji Wisły i jej dopływów. Wiąże się z tem dalsza sprawa obchodząca nie tylko Kraków, ale w równej mierze i Województwo Krakowskie, a to sprawa regulacji i zabudowy górnych dopływów Wisły, Soły i Skawy powodujących zwykle nagły i wysoki stan wód na Wiśle, bez czego Kraków nigdy dostatecznie przed powodzią zabezpieczony nie będzie. Poza regulacją Wisły zabiega miasto o regulację rzek Wilgi i Białuchy, ukończenie zasklepienia Rudawy i usunięcie Młynówki, bez których system kanalizacji Krakowa nie może być dokonany, a miasto musi przeprowadzić bardzo kosztowne i długotrwałe roboty około podniesienia terenów zalewowych.

6) Korzystny dla rozwoju miasta rozkład jazdy na kolejach. O ile Kraków jako centrum ruchu turystycznego Polski ma się rozwijać, to poza rozbudową i utrzymaniem w należytym stanie sieci dróg bitych i koleji żelaznych w Województwie Krakowskim i Kieleckim, rozkład jazdy pociągów musi być w ten sposób ułożony, aby ułatwiał przejeżdżającym przez Kraków zatrzymanie się w mieście, zwiedzenie jego zabytków i osobliwości, podjęcie wycieczek w bliższą i dalszą jego okolicę. Starania Zarządu m. Krakowa realizują się powoli. Gmina m. Krakowa stara się ujemnym stronom połączeń kolejowych zaradzić odpowiedniem rozłożeniem ruchu autobusowego, popieraniem rozwoju tego rodzaju komunikacji, zakładaniem dworców autobusowych, subwencjonowaniem towarzystw zajmujących się sprawami turystyki w Krakowie i Województwie. Są to jednak półśrodki, które sprawy rozwoju turystyki w Polsce w szczególności w Krakowie rozwiązać nie mogą.

Najkorzystniejsza jednak nawet realizacja przedstawionych powyżej w krótkim zarysie postulatów nie wyczerpuje wszystkich zagadnień związanych z przyszłością Krakowa. Przemiana dzielnic przyłączonych w nowoczesne miasto, wymagać będzie szeregu lat pracy i olbrzymich wkładów. Wielki Kraków jest dziś zaledwie w zaraniu swego przeobrażania się w typ miasta nowoczesnego. Miasto czekają olbrzymie inwestycje w każdej niemal dziedzinie. Niwelacja terytorjum, urządzenie nowoczesnych ulic, rozbudowa kanalizacji, oświetlenia publicznego, sieci tramwajowych, na przestrzeni przeszło 40 klm. kwadr. nowych dzielnic, budowa szeregu niezbędnie już dziś potrzebnych zakładów i instytucyj, jak Muzeum Narodowego, zakładów opieki społecznej, budowa nowych gmachów na pomieszczenie szkół powszechnych, rozszerzenie zakładów użyteczności publicznej, w szczególności elektrowni, gazowni, wodociągu, budowa nowej rzeźni i targowicy, rozszerzenie cmentarza, zakładów ogrodowych, rozszerzenie strażnicy pożarnej, nie mówiąc już o konieczności prowadzenia przez szereg lat jeszcze akcji budowy domów o małych mieszkaniach — oto zadania czekające Gminę w najbliższej niemal przyszłości. Prace te siłą rzeczy muszą być rozdzielone między kilka następnych pokoleń. Kraków będący bezwątpienia jedną z najzasobniejszych gmin w Polsce, ma wszelkie warunki by zadaniom tym sprostać. Majątek jego bardzo poważny zarówno w gruntach jak w nieruchomościach, nie licząc wartości bezcennych wprost zbiorów muzealnych, stale wzrasta, zadłużenie miasta minimalne. Wzrasta również zamożność mieszkańców, rozwija się handel i przemysł na zdrowych podstawach oparty.

Połączenie z północnemi ziemiami Polski odciętemi poprzednio granicą rosyjską, połączenie polityczne z Górnym Śląskiem, otworzyło nowe horyzonty rozwoju. Pod względem swego położenia geograficzno-politycznego wrócił Kraków do stanowiska jakie posiadał za dawnych świetnych czasów Państwa Polskiego; dążeniem jego na przyszłość musi być powrót do świetnej roli, jaką w przedrozbiorowej Rzeczypospolitej odgrywał. Symbolem nawiązania tych tradycji jest odnawianie zamku królewskiego na Wawelu, w którym Kraków w ubiegłym roku przyjmował Prezydenta Państwa, dokumentem prymatu duchowego Krakowa w Polsce uroczystości złączone ze złożeniem zwłok »Króla Ducha« Juljusza Słowackiego w Katedrze wawelskiej w dniu 28 czerwca 1927 r.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OBWIESZCZENIA I ROZPORZĄDZENIA.

L. prez. 8701/28 Kraków, dnia 3 września 1928 r.

ROZPORZĄDZENIE

Prezydenta miasta z dnia 3-go września 1928 roku L. Prez. 8701/28, w sprawie nowego oznaczenia Komisarjatów Obwodowych.

Istniejącym Komisarjatom Obwodowym dla dzielnic przyłączonych do m. Krakowa nadaje się nowe oznaczenie, odpowiadające zmienionym stosunkom:

a) nazwa Komisarjatów Obwodów I., II. i III. dla Dzielnic I. do VIII. (stary Kraków) pozostaje niezmieniona,

b) Komisarjatowi Obwodu V. dla Dzielnic IX. Ludwinów, XXI. Płaszów i XXII. Podgórze nadaje się nazwę: Komisarjat Obwodu IV.,

c) Komisarjatowi Obwodu IV. nadaje się oznaczenie następujące:

1) dla Dz.	X. Zakrzówek i XI. Dębniki	Komis.	Obw.	V.
2) „ „	XII. Półwsie i Dz. XIII. Zwierzyniec	„	„	VI.
3) „ „	XIV. Czarna Wieś, XV. Nowa Wieś i XVI. Łobzów	„	„	VII.
4) „ „	XVII. Krowodrza i XVIII. Warszawskie	„	„	VIII.
5) „ „	XIX. Grzegórzki i XX. Dąbie	„	„	IX.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie w 7 dni po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 8526/28 VIII. Kraków, dnia 10 września 1928 r.

Plac targowy przy ul. Kazimierza Wielkiego.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat na podstawie §§. 6 i 8 regulaminu targowego dla stoł. król. miasta Krakowa otwiera z dniem 15 września 1928 r. tymczasowy plac targowy dla sprzedaży nabiału, jarzyn itp. przy ul. Kazimierza Wielkiego na chodniku wzdłuż realności L. or. 55—65.

Równocześnie Magistrat, uchylając rozporządzenie z dn. 21 kwietnia 1928 r. L. VIII-2230/28 znosi targowisko na placu Kazimierza Wielkiego.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 6768/28 I. Kraków, dnia 17 września 1928 r.

Cmentarz miejski podgórski przekopanie kwatery.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat zawiadamia interesowanych, że w najbliższym czasie będzie przekopana na miejskim cmentarzu podgórskim kwatera VII L. z lat 1912—1915, a wszystkie nagrobki na tej kwaterze zostaną usunięte.

Zamieszczając poniżej wykaz pomników i krzyżów, znajdujących się na powyższej kwaterze wzywa Magistrat strony interesowane, aby do dni 14-tu zgłosiły ustnie (z wydaną wpierw przez Zarząd cmentarza kartą, zawierającą bliższe oznaczenie grobu) w Magistracie (Wydział I gospodarczy II-gie piętro oficyny, drzwi Nr. 38) w godzinach od 11 do 12·15 prośbę o pozostawienie w nienaruszonym stanie odnośnego grobu na dalszy czasokres i uiściły przepisaną opłatę. O ileby interesowana strona zamierzała wydobyć szczątki zmarłych i przenieść je na miejsce stałe, należy wnieść do Magistratu prośbę o wyznaczenie miejsca za złożeniem opłaty, a do Miejskiego Urzędu Zdrowia osobną prośbę o zezwolenie na ekshumację zwłok.

Po upływie zakreślonego 14-dniowego terminu, nagrobki i krzyże będą bezwarunkowo usunięte, a groby czasowe na tej kwaterze przekopane.

Usunięte nagrobki i krzyże z przekopanych grobów mogą interesowane strony za udowodnieniem własności odebrać w Zarządzie cmentarza w terminie do dni 30 po ukończeniu przekopania powyższej kwatery. Po upływie tego terminu, zostaną powyższe nagrobki i krzyże sprzedane, a uzyskana ze sprzedaży kwota przeznaczona będzie na fundusz upiększenia cmentarza.

Wykaz nagrobków i krzyżów na grob. kwatery VII L. z lat 1912-1915, przeznaczonej do przekopania.

L. p.	Imię i Nazwisko pochowanego	Uwaga
1.	Katarzyna Misak	krzyż drewniany
2.	Katarzyna Kosałka	krzyż żelazny
3.	Marja Florczyk	krzyż drewniany
4.	Marja Krzyżak	pomnik betonowy
5.	Zofja Gerono	krzyż drewniany
6.	Franciszek Dąbrowski	„ „
7.	Marja Godzik	„ „
8.	Jan Policht	„ „
9.	Kazimiera Starowiejska	płyta kamienna
10.	Stanisław Żur	krzyż drewniany
11.	Piotr Krzyszkowski	„ „
12.	Wojciech Rokosz	krzyż żelazny
13.	Michalina Kondracka	pomnik betonowy
14.	Franciczek Głowacki	krzyż drewniany
15.	Katarzyna Kłaput	pomnik kamienny
16.	Stanisław Dal	krzyż drewniany
17.	Feliksa Gnoińska	„ „
18.	Aniela Domagała	pomnik betonowy
19.	Ludwika Rogalska	krzyż żelazny
20.	Jan Torba	krzyż drewniany
21.	Michał Muszal	„ „
22.	Ksawera Drużkowiecka	pomnik kamienny
23.	Rudolf Hebda	krzyż żelazny
24.	Marcin Grabski	krzyż drewniany
25.	Stanisław Pilch	„ „
26.	Władysław Pilch	„ „
27.	Jan Zachera	pomnik kamienny
28.	Antonina Dzikowska	krzyż drewniany
29.	Maksyma Lipińska	„ „
30.	Jacenty Machowski	„ „
31.	Anna Szatkowska	„ „
32.	Józef Ochli	„ „
33.	Bronisława Hudykowa	„ „
34.	Katarzyna Kadulska	„ „
35.	Marja Kociołek	„ „
36.	Anna Stachurska	„ „
37	Marja Zachara	pomnik kamienny
38.	Edward Kropatsch	krzyż drewniany
39.	Juljan Janowski	„ „
40.	Józefa Stygares	„ „
41.	Marja Banaś	pomnik betonowy
42.	Aniela Nowaczyńska	krzyż żelazny
43.	Józefa Bułka	krzyż drewniany
44.	Filip Sowiński	napis
45.	Tomasz Stygares	krzyż drewniany
46.	Anna Szewczyk	„ „
47.	Michał Gramatyka	„ „
48.	Marja Jędrzejowska	„ „

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 23418/28 VII. Kraków, dnia 29 września 1928 r.

Taryfa należytości za wywóz nieczystości kloacznych.

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie uchwały Rady miasta z dn. 17 stycznia 1918 r. L. 7912/18/I.b. ustanawia Magistrat następującą taryfę należytości za wywóz nieczystości kloacznych i pompowanie wody, oraz za dostarczenie robotników i furmanek przez Zakład czyszczenia miasta:

1. Za wypompowanie i wywóz nieczystości kloacznych:
od 1 m^3 w dzień . . . . 19 zł
od 1 m^3 w nocy . . . . 28 „
2. Za wypompowanie wody z piwnic za jedną godzinę . . . . 56 „
3. Za dostarczenie robotników i furmanek przy ręcznem czyszczeniu dołów kloacznych, śluz, kanałów i innych tym podobnych pracach:
a) za jeden dzień pracy robotnika kanalarskiego w dniu powszednim . . . 14 zł — gr
b) za jedną noc pracy robotnika kanalarskiego w dniu powszednim . . . . 21 „ — „
c) za jeden dzień pracy robotnika kanalarskiego w dniu świątecznym . . . . 28 „ — „
d) za jedną furmankę przez cały dzień . 40 „ — „
e) „ „ „ „ całą noc . . 60 „ — „
f) „ „ „ „ cały dzień świąteczny . 80 „ — „
g) „ „ wiązkę siana lub słomy . . . 2 „ — „
h) „ 100 kg. koksu . . . . 6 „ 30 „
i) „ użycie pieca koksowego dziennie . 1 „ — „
j) „ użycie narzędzi, światła, etc. 25% kosztów robocizny.
4. Za dostarczenie robotników dla innych robót niekanalarskich:
a) za jeden dzień pracy robotnika w dniu powszed. 6 zł
b) „ jedną noc „ „ „ „ „ 9 „
c) „ jeden dzień „ „ „ „ świątecz. 12 „

Za roboty wykonane poza granicami miasta Krakowa obowiązuje taryfa o 50% wyższa.

Taryfa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 października 1928 r. i obowiązuje aż do odwołania.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

L. 23419/28 Kraków, dnia 29 września 1928 r.

VII.

Taryfa opłat za wywóz popiołu.

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie uchwały Rady miasta z dn. 2 stycznia 1920 r. L. 193/20 ustanawia Magistrat następującą taryfę opłat za wywóz popiołu i zmiotków domowych, oraz rumowiska i ziemi:
1) za wywóz jednej skrzynki o pojemności 100 litrów popiołu . . . . — zł 65 gr
2) za wywóz 1 m^3 rumowiska, ziemi itp. przedmiotów, których składanie do skrzynki na popiół jest niedozwolone . 15 „ — „

Taryfa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 października 1928 r. i obowiązuje aż do odwołania.

Prezydent miasta:
Inż. *Karol Rolle* w. r.

Wykaz
konsensów budowlanych, wydanych we wrześniu 1928 r.

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. I.		
Wilhelm Grünwald	nadbud. III. p.	Jagiellońska 9	Z. Prokesz	4902
		Dz. II.		
Matias Feuer	przebud. gł. klatki schod.	Florjańska 16	Wł. Stupnicki	5519
		Dz. III.		
Marja i Gustaw Krasuscy	ogrodz. prowiz.	Felicjanek 27	S. Baum	3879
Wincenty Moszkowski	dom IV. p.	Smoleńsk 25	H. Lamensdorf	4155
Szymon Lewkowicz	5 p. dom narożny	Smoleńsk, Retoryka parc. wh. 13	W. Krzyżanowski	5302
		Dz. IV.		
Zarząd S-ki »Caro«	dom IV. p.	Batorego parc. l. kat. 157	S. Jonkler	3570
Anna Beckowa	adapt. części sieni na mieszkanie	Biskupia 3	B. Torbe	4053
Tow. Gimn. »Sokół«	adapt. wewn.	Wolska 27	M. Sarnecki	6017
Konwent Karmelitów	nadb. II. i III. p. w of.	Karmelicka 19	E. Skawiński	6459
		Dz. V.		
Maurycy Rose	klozety spłukiw.	Szlak 51	L. Gutman	5457
Stanisław Burtan	nadb. III. p. i bud. ofic. prawej	Basztowa 17	F. Tadanier	5657
		Dz. VI.		
Marja Turetschkowa	przebud. cieplarni	Lubicz 38	M. Stadnicki	6201
Lõbl Schenker	pl. dod. III. p. domu	Topolowa 33	S. Feldman	5600
Jakób Janczalik	prow. drew. szopa	Dwernickiego 3	A. Czunko	5450
		Dz. VII.		
Jadwiga Górecka	nadb. III. i IV. p.	Starowiślna 46-48	W. Miarczyński	5525
Mendel Abeles i Poser	nadb. III. p.	św. Agnieszki lsp. 80	S. Mehl	4608
M. i E. Kreisler	adapt. part. lokalu	św. Getrudy 16	S. Feldman	5819
Kurja Biskupia diecezji częstochowskiej	budynek dwupiętr. dla seminarjum częstochow.	Bernardyńska p. bud. lk. 206/2, 210/2, 261/4	Mączyński	4965

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
Dz. VIII.				
Gmina m. Krakowa	przebud. wychod.	szkoła pow. M. Reja Dietla szkoła barakowa	Bud. Oddz. A.	3567
Zarząd Domu modlitwy Bet Hamidrasz Hadusim	przebud. wychod. wolnospad.	Nowa 1	Z. Prokesz	5072
Juda Dym	nadb. II. p. i przeróbki wewn.	Węgłowa 3	H. Lamensdorf	6302
Józef Lewkowicz	pl. dod. bud. III. p. domu mieszk. ze sklepami	Starowiślna 70	M. Sarnecki	4579
Dz. IX.				
Michał Słomak	dom I. p.	Ludwinowska 21	E. Skawiński	5452
Dz. X.				
Piotr Paczka	pl. dod. przyziem. dobud.	Barska 65	St. Dudek	5994
Stanisław Kowalówka	izba w poddaszu	Dębowa 16	J. Wasilewski	5840
Marja Florczyk	przyziemna dobud.	Kobierzyńska lk. 5631/1	Fr. Zwoźniak	5412
Anna Morawowa	nadb. I. i II. p.	Twardowskiego 34	B. Laszczka	6473
Ludwika Sasorska i Helena Dudek	dom przyziemny	Bzowa lk. 96/2	St. Dudek	6512
Dz. XI.				
Elektrownia m.	stacja transform.	przy parku samochod.	— — —	6546
Elektrownia m.	wnęka na automat wyłączający oświetlenie publ. w ochronie	Konfederacka	— — —	6548
Samuel Landsberger	magiel i szopa	Kilińskiego 25	— — —	5595
Dz. XII.				
Herman Löwy	przebud. part. pracowni stolarskiej na mieszk. w podwórzu	Kasztelańska 25	E. Skawiński	5404
Jan Alojzy Żurak	dobud. przedsionka łazienki i klozetów	Kasztelańska 43	St. Kumala	6381
Odział Wioślarski «Sokół«	rozbud. przystani i ewen. adapt.	T. Kościuszki 2	M. Stadnicki	5824
Tow. Bud. Urzędn. Pocz.	dom IV. p.	Syrokomli 24 lk. 1991/22	Struszkiewicz, Burstin	4787
Maks Tänzer	3. p. dom narożny	Smoleńsk i Syrokomli lk. 1816/8	S. Feldman	4129
Ritterman i Siódmak	nadbud. i dobud. I. p. of.	Al. Krasińskiego 10	Ritterman	3372

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. XIII.		
Karol Dziekanowski	dobud. I. p. ofic.	Kr. Jadwigi 26	A. Krawczyński	4275
Jan Legutko	bud. part. domu i bud. gospodar.	Kr. Jadwigi 141	J. Wilczyński	4313
Feliks Szafrański	part. domek dla ogrodnika	Kr. Jadwigi 103	W. Warczewski	4167
		XIV.		
Jan Owca	drew. komórki w podwórzu	Czarnowiejska 82	— — —	2968
Karol Stypuła	oparkan. realn.	Czarnowiejska 79	Mitasiński	2866
Bernard Ratz	altanka na dachu	Czarnowiejska 70	Wexner	4054
Szymon Silbiger	adapt. stróżówki	Czarnowiejska 76	E. Skawiński	5385
		Dz. XV.		
Komitet Bud. Domu dla Profesorów U. J.	pl. dod. mieszk. dla stróża	Ruska 4	L. Wojtyczko	4860
Eugeniusz Weiss	podcienie	Kaz. Wielkiego 34	L. Karolla	2679
Jan Waligórski	wych. z dołem kloacz. w podwórzu	Kaz. Wielkiego 75	M. Stadnicki	3080
Inż. A. Schimitzek	mur. park. granicz.	Wyspiańskiego 6	Struszkiewicz, Burstin	3059
Aniela Mikulska	gnojownik w podwórzu	Kaz. Wielkiego 57	Z. Szufa	2826
Kom. bud. II. domu czynsz. Zakł. Pensyjnego	pl. dod. I. p. domu narożnego	róg ul. Wybickiego, Sienkiewicza i Pomorskiej	W. Nowakowski	4015
Walerja Gawlikowa	dom III. p.	ul. J. Lea p. wh. 534	St. Polański	4964
Marjan i Helena Duszyńscy	dom II. p. narożny	lk. 404/20 i 425/4	— — —	4698
		Dz. XVI.		
Józef Włoch	mieszk. poddasz. i parkan	ul. J. Lea 127	E. Oraczewski	3366
Karol Stypuła	pl. dod. part. bud. gospod. z mieszk. stróża	L. Rydla sp. 149	E. Skawiński	4967
Stan. Razowski	ogrodzenie	Gnieźnieńska 17	J. Rusin	4867
		Dz. XVII.		
Roman Osadziński	dom V. p.	róg Al. Słowackiego i Śląskiej dz. pof. 60	J. Zarzecki	6306
Ignacy Garde	pl. dod. 3 p. oficyn.	Świętokrzyska 8	B. Birkenfeld	5556
Jan Hilfstein	gnojownik	Mazowiecka 130	E. Oraczewski	4692
Władysław Dąbrowski	przebud. schodów w podwórzu	Mazowiecka 59	E. Oraczewski	6911

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
XVII.				
Franciszek Rajtar	gnojownik	Wrocławska 42	J. Bujas	6460
Ludwik Mleczko	part. dom.	Friedleina lk. 1080/23	L. Lisowski	5386
Dz. XVIII.				
Antoni Poniedziałek	dom I. p.	Celarowska lk. 207/2	T. Bujas	4822
Dawid Abrahamer	kiosk prow.	Al. Królewska 37	Romanowski	4600
Józef Ryś	dom part. z poddaszem	Olsza p. 70	Tow. Osiedli Urz.	4343
Antonina Mitkowa	dom part. drewn.	Celarowska lk. 231	J. Mitka	4541
Seweryn Gadziński	dom I. p.	Mogilska dz. 76	J. Bereta	5560
Piotr Sliz	pl. dod. wewn. adapt. dom. mieszk.	Mogilska boczna	St. Dudek	6854
Dz. XIX.				
Gusta Silberbach	ofic. przyziem. i nadbud. I. p. domu front.	Pasterska 16	E. Skawiński	5371
Amalja Grünberg	mieszk. w poddaszu	Mogilska 33	E. Skawiński	4648
Florjan Dziadur	pl. dod. przebud. części ścian par. domu	Wiślisko 37	J. Wilczyński	4354
Inż. Kaz. Michalski	prow. zadaszenie i garaż i mieszk. stróża	Wiślisko wh. 33	— — —	4316
Karol Blatkiewicz	dom. I. p.	lk. 21/112	A. Kramarski	6107
Teofil Wolfeiler	prow. ogrodzenie	Błonie lk. 197/4, 3, 198/3, 4,	— — —	4324
Henryk Rozmaryn	izby mieszk., wozownia, stodoła i stajnia	Grzegórzecka 68	Kryłoszański	6031
Dz. XX.				
Ludwik Misky	dom	dział 22 i 21 Piaski Grzegórzki	J. Silberstein	6963
Dz. XXI.				
Antonina Ciężka	dom przyziemny	lk. 542/32 ul. Przewóz	A. Dostal	6111
Józef Świątak	przebud. i nadbud. I. p.	Wiejska 3	A. Dostal	5449
Henryk Cieluch	dom przyziemny	boczna Wierzbowej wh. 466	J. Karwat	6303
J. i Z. Hyjek	nadbud. I. i II. piętra	Sarmacka 11	A. Dostal	6094
Małgorzata Talarek	dom przyziemny	Lasówka lk. p. gr. 363	A. Dostal	6816

Właściciel budujący	Rodzaj budowy	Miejsce budowy	Projektodawca	Liczba Mgtu
		Dz. XXII.		
Józef Baster	prow. kiosk w Parku	Krzemionki	S. Strojek	6792
F-ma »Krakus«	ustępy	Zabłocie	J. Kryłowski	6762
Aniela Włodarczyk	ustępy	Dąbrówki 5	T. Riedel	6735
Jakób Zollman	2 p. klozety i przebud. II. p. oficyny	Kalwaryjska 26	S. Jonkler	6576
Janina Przybylska	nadbud. II. p. tylnej ofic.	Rękawka 3	J. Karwat	6595
Helena Burghardt	I. p. dom z part. oficyną	Al. Skrzyneckiego lk. 1429/2	Kryłowski	6386
Juda Wolf Haber	2 p. oficyna	Czarneckiego 6	J. Kolesiński	5172
Estera Abrahamowicz	nadbud. II. p. od tyłu domu	Kącik 5	L. Paciorkowski	1012
Stanisław Heretyk	dom przyziemny	Myśliwska sp. 535/10	A. Dostal	5252
Józef Skrabacz	ogrodzenie i ustęp	Wielicka 64	— — —	2658
Chaim Getzel Spirer	pl. dod. drewn. pawilonu półkolonji przyz.	Krzemionki wh. 1024, 1027	J. Grünberg	6238
Marja Herzig	pl. dobud. I. p. lewej ofic.	Krakusa 20	S. Feldman	5327
Chaim B. Halberstam	ustępy	Węgierska 10	F. Stankiewicz	5866
Inż. Ludwik Sewerin	nadbud. części III. piętra od tyłu domu	Zamoyskiego 34	E. Skawiński	5554
Tow. »Sokół«	prow. oparkan. i szopa	Krzemionki	J. Merenda	3263
Franciszek Grzybczyk	balkon	Smolki 8	A. Sołtys	6215

Prezydent miasta:

Inż. *Karol Rolle* w. r.

NOMINACJE.

P. Dr. **Kazimierz Buczkowski,** kustosz Muzeum Narodowego, mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. kustoszem Muz. Nar. z poborami VIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 7793/28).

P. Inż. **Marjan Misiąg,** aplikant Bud. miejsk., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. prowiz. referentem Budownictwa miejsk. z poborami VIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 7794/28).

P. **Wiktor Michalski,** asystent M. Ambulatorjum dentyst., otrzymał z dniem 1 lipca 1928 r. pobory IX. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 7913/28).

P. **Adam Piotrowicz,** pomocnik kancel. Magtu, mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. prowiz. adjunktem adm. Magistratu z poborami IX. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5925/28).

P. **Janina Padowiczówna,** pomocnica kancel. Magtu, mianowana została z dniem 1 lipca 1928 r. prow. kancelistą Magistratu z poborami X. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 7384/28).

P. **Marjan Jureczka,** monter Elektrowni m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XI. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5731/28).

P. **Józef Kuzar,** prow. pracownik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XI. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5885/28).

P. **Andrzej Wójcicki,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XI. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5747/28).

P. **Feliks Franciszek 2-im. Jarocki,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5821/28).

P. **Kasper Kica,** monter Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5749/28).

P. **Stanisław Klita,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5748/28).

P. **Eugenjusz Lasocki,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5739/28).

P. **Józef Mitka,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5750/28).

P. **Maurycy Nęcki,** odczytywacz elektromierzy Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. odczytywaczem elektromierzy Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5735/28).

P. **Edward Ożóg,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5889/28).

P. **Józef Scheller,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5740/28).

P. **Franciszek Stępa,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5888/28).

P. **Rudolf Szewczyk,** ślusarz Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. ślusarzem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5757/28).

P. **Edward Tomasik,** monter Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. monterem Elektr. m. z poborami XII. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5822/28).

P. **Bolesław Budkowski,** odczytywacz elektromierzy Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. odczytywaczem elektromierzy Elektr. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5738/28).

P. **Piotr Burak,** odczytywacz elektromierzy Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. odczytywaczem elektromierzy Elektr. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5737/28).

P. **Kazimierz Długosz,** nadet. prow. kierowca samochod. Zakł. Cz. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. prow. kierowcą samochodowym Zakładu Czyszcz. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 7233/28).

P. **Wojciech Drabik,** odczytywacz elektromierzy Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. odczytywaczem elektromierzy Elektr. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5753/28).

P. **Franciszek Jasionowski,** st. dozorca Zakł. Cz. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. kontrolorem obw. Zakł. Cz. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 7244/28).

P. **Antoni Kos,** odczytywacz elektromierzy Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. odczytywaczem elektromierzy Elektr. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5752/28).

P. **Franciszek Kozioł,** odczytywacz elektromierzy Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. odczytywaczem elektromierzy Elektr. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **e.** (L. prez. 5823/28).

P. **Jan Kurkiewicz,** prow. kierowca samochodowy, mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. prow. kierowcą samoch. Zakł. Cz. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 7232/28).

P. **Józef Pawlikowski,** murarz Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem

1-go lipca 1928 r. nadet. murarzem Elektrowni miejsk. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5755/28).

P. **Eugenjusz Rybatycki,** odczytywacz elektromierzy Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. odczytywaczem elektromierzy Elektr. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5825/28).

P. **Kazimierz Schmid,** nadet. prowiz. kierowca samochod. Zakł. Cz. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. prow. kierowcą samochodow. Zakł. Cz. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 7234/28).

P. **Józef Stachnik,** murarz Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. murarzem Elektr. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5754/28).

P. **Włodzimierz Szylak,** odczytywacz elektromierzy Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. odczytywaczem elektromierzy Elektr. m. z poborami XIII. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5736/28).

P. **Roman Fuks,** pomocnik montera Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. pomocnikiem montera Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5760/28).

P. **Michał Krupa,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5768/28).

P. **Franciszek Lasek,** palacz Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. palaczem Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5762/28).

P. **Franciszek Lenczowski,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5766/28).

P. **Michał Lisowski,** palacz Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. palaczem Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5824/28).

P. **Jan Łętocha,** smararz Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5769/28).

P. **Stefan Mastalski,** wrotny Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. wrotnym Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5763/28).

P. **Edward Rumiński,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5765/28).

P. **Leopold Schechtel,** mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. pomocnikiem montera Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5759/28).

P. **Ludwik Skocz,** robotnik Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5767/28).

P. **Michał Stanek,** pomocnik montera, mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. pomocnikiem montera Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5758/28).

P. **Józef Strug,** woźny Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. woźnym Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5764/28).

P. **Józef Wołoch,** pomocnik montera Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. pomocnikiem montera Elektr. m. z poborami XIV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5761/28).

P. **Karol Bochenek,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5771/28).

P. **Andrzej Czop,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5741/28).

P. **Andrzej Fijałek,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **b.** (L. prez. 5733/28).

P. **Franciszek Filip,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5746/28).

P. **Franciszek Jarosz,** robotnik Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5742/28).

P. **Wojciech Jarosz,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5732/28).

P. **Franciszek Kowal,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5820/28).

P. **Józef Kruszyna,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5744/28).

P. **Wawrzyniec Łatacha,** robotnik Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. ro-

botnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5884/28).

P. **Wincenty Marona,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5745/28).

P. **Ignacy Miziura,** robotnik Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5772/28).

P. **Franciszek Pieniążek,** robotnik Elektr. m., mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **d.** (L. prez. 5743/28).

P. **Franciszek Pietrzyk,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5886/28).

P. **Błażej Płonka,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **c.** (L. prez. 5731/28).

P. **Józef Rudnik,** mianowany został z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m. z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5887/28).

P. **Andrzej Sadzik,** robotnik Elektr. m., mianowany został, przy udzieleniu veniam aetatis, z dniem 1 lipca 1928 r. nadet. robotnikiem Elektr. m., z poborami XV. grupy uposażenia, szczebel **a.** (L. prez. 5734/28).

P. **Sylwester Trybus,** przyjęty został z dniem 15 sierpnia 1928 r. na prowiz. strażaka M. Str. Poż. z uposażeniem XV. grupy, szczebel **a.** (L. prez. 1787/28).

EMERYTURY.

P. **Jan Tullius,** adjunkt kanc. Mgtu przeniesiony został, z powodu stwierdzonej przez lekarza m. trwałej niezdolności do służby, z dniem 30 września 1928 r. w stały stan spoczynku i otrzymał ze względu na policzalną służbę w ilości 33 lat od uposażenia służbowego tj. VIII. grupy szczebel **b.** (L. prez. 7158/28).

P. **Walenty Kotlarczyk,** respicjent M. Urzędu Pob. Opł. i Pod. Pośr., przeniesiony został, z powodu przekroczenia 60 roku życia i uzyskania prawa do pełnego uposażenia emer., z dniem 30 września 1928 r. w stały stan spoczynku i otrzymał z dniem 1 października 1928 r. ze względu na policzalną służbę w ilości 40 lat od uposażenia służb. tj. X. grupy, szczebel **e.** (L. prez. 8269/28).

P. **Stanisław Brożek,** woźny m., przeniesiony został, z powodu stwierdzonej przez lekarza m. trwałej niezdolności do służby z dniem 30 września 1928 r. w stały stan spoczynku i otrzymał począwszy od dnia 1 października 1928 r. ze względu na policzalną służbę w ilości 35 lat pełne uposażenie emer. w wysokości 100% XII. grupy uposażenia służb., szczebel **g.** (L. prez. 8658/28).

P. **Józef Hachaj,** etat. pomocnik Zakł. Cz. m., przeniesiony został, z powodu stwierdzonej przez lekarza m. trwałej niezdolności do służby, z dniem 31 sierpnia 1928 r. w stały stan spoczynku i otrzymał ze względu na policzalną służbę w ilości 35 lat od uposażenia służb. tj. XIII. grupy, szczebel **g.** (L. prez. 7862/28).

P. **Czesław Ludwik 2-im. Cedziński,** dozorca Zakł. Cz. m., przeniesiony został, z powodu stwierdzonej przez lekarza m. trwałej niezdolności do służby z dniem 31 sierpnia 1928 r. w stały stan spoczynku i otrzymał z dniem 1 września 1928 r. ze względu na policzalną służbę w ilości 18 lat od uposażenia służb. tj. XV. grupy, szczebel **c.** (L. prez. 7854/28).

P. **Marja Kogutowa,** wdowa po emer. woźnym m., otrzymała od 1 sierpnia 1928 r. począwszy na czas wdowieństwa pensję wdowią w wysokości 50% emerytury zmarłego męża miesięcznie w ilości 116 punktów. (L. prez. 7490/28).

P. **Andrzej Pietraszek,** b. robotnik m., otrzymał w drodze łaski od 1 lipca 1928 r. począwszy nadzwyczajne zaopatrzenie w ryczałtowej kwocie 80 zł miesięcznie. (L. prez. 6909/28).

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie jawne 200 w kad. XVII z dnia **20 września 1928 roku.**

Obecni: *Przewodn. Prezydent m.* inż. Karol Rolle.

Wiceprezydent m. Witołd Ostrowski
„ „ Dr. Ludwik Schneider
„ „ Dr. Piotr Wielgus
Sekretarz Rady m. wz. Władysław Laberschek

Radców m. obecnych **70.**

Początek posiedzenia o godz. **6·30 wieczorem.**

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie żałobne.

Prezydent Rolle poświęcił gorące wspomnienie żałobne zmarłym członkom Rady m.: śp. Bolesławowi Jaroszewskiemu i śp. Ksaweremu Fierichowi, wygłaszając następujące przemówienie:

Szanowni Panowie!

W dniu 30 lipca br. zmarł kolega nasz śp. Bolesław Jaroszewski, powołany do Rady miejskiej z tzw. Koła czwartego w roku 1918, z wielkiem zainteresowaniem brał udział w pracach Rady, zasiadając w Sekcji II., Komisji rekursowej i Komisji przemysłowej.

Zgasł w pełni życia pozostawiając szczery smutek u swych towarzyszy pracy.

Cześć Jego pamięci!

W dniu 8 września zmarł nagle w Warszawie wśród prac Komisji kodyfikacyjnej śp. Prof. Ksawery Fierich.

Na innem miejscu ze strony kompetentnej oceniono Jego pracę jako uczonego profesora Uniwersytetu i prezesa Komisji kodyfikacyjnej.

Tu chciałbym wspomnieć, jakim był wśród nas na terenie Rady miejskiej.

Wybrany do Rady w roku 1905 z kurji wielkiej posiadłości, w roku 1911 wybrany ponownie z kurji inteligencji, wniósł w nasze grono znamię powagi i wysokiej kultury. Udział w naszych pracach profesorów naszej »Almae Matris« był zawsze dowodem serdecznych węzłów spajających te dwie instytucje; a zmarły udział ten traktował bardzo poważnie i nie był to tylko symbol ale i współpraca.

Zdanie Jego jeżli padało w jakiemkolwiek naszem zagadnieniu, przeważało szalę, bo zaiste, było wynikiem głębokiej wiedzy i poważnego rozważenia. Przewodniczył Komisji Archiwum Akt dawnych, zajmując się ze szczerem zainteresowaniem i umiłowaniem tą instancją, z której czerpał materjał do prac z Krakowem związanych. Przewodniczył Komisji rekursowej, tworząc z niej obywatelski trybunał o wysokim poziomie rozważań i uchwał. Brak Go wśród nas i z boleścią myśleć muszę o tej luce, której zapełnić nie zdołamy.

Cześć pamięci niepośledniego obywatela naszego miasta!

Rada miejska wysłuchała przemówienia Prezydenta powstawszy z miejsc.

Urlopy.

Rada miejska udzieliła rm. Dr Tillesowi Samuelowi 4-o tygodniowego urlopu celem poratowania zdrowia.

Wnioski nagłe i interpelacje.

Sekretarz odczytał szereg wniosków nagłych i interpelacyj, a mianowicie:

Wniosek rm. Dr. Rosenzweiga i tow.:

»Celem zaznajomienia członków Rady m. z dochodowością majątku gminnego wnosimy: Rada m. wzywa P. Prezydenta, aby przedłożył Sekcji ekonomicznej wszystkie umowy dzierżawy i najmu majątku gminnego z zapodaniem nazwisk kontrahentów, sposobu zawarcia umowy (postępowanie ofertowe, czy inne) i treści umowy«.

Wniosek rm. Dr. Rosenzweiga i tow.:

»Zważywszy, że życie miasta Krakowa zamiera między innemi z braku odpowiednich funduszów, a przyczyna tego zjawiska leży w wadliwej ustawie o zasileniu finansów miejskich, Rada miasta postanawia wybrać Komisję, która w ciągu 2 miesięcy wypracuje projekt ustawy o zasileniu finansów samorządowych dla Krakowa jako podstawę dla ogólnej ustawy o zasileniu finansów samorządowych, a po przyjęciu go przez Radę m. przedłoży go Rządowi i Sejmowi w formie petycji krakowskiej Rady miejskiej«.

Wniosek rm. Dr. Rosenzweiga i tow.:

»Pan Minister sprawiedliwości za bytności w Krakowie przyrzekł, że w budżecie na rok 1929 Rząd wstawi odpowiednią kwotę na budowę pałacu sprawiedliwości.

Rada miasta wzywa Pana Prezydenta, aby w drodze memorjału tę piekącą dla miasta sprawę przedłożył Rządowi z prośbą o uwzględnienie w budżecie przedłożyć się mającym Sejmowi«.

Wniosek rm. Łapińskiego i tow.:

»Od 10 lat nie przedkłada się Radzie miasta sprawozdań rachunkowych z dochodów i wydatków gminnych, co stanowi naruszenie § 60 ustęp 22 statutu miejskiego.

Kilkakrotne interpelacje i żądania Klubu P. P. S. nie odniosły skutku.

Brak uchwał Rady m. przyjmujących sprawozdania rachunkowe do zatwierdzającej wiadomości pozostaje w związku z brakiem kontroli i ujawnienia deficytu gospodarki miejskiej na Radzie miasta.

Wobec tego wnosimy: Rada miasta wzywa Pana Prezydenta, aby bezwarunkowo w okresie 2 miesięcy przedłożył zgodnie ze statutem miejskim sekcjom i Radzie miasta wszystkie dotychczas niezatwierdzone przez Radę miejską sprawozdania z dochodów i wydatków gminy.

Na wypadek odrzucenia tego wniosku przez Radę m. wnosimy o uchwalenie w konsekwencji dalszego wniosku:

Rada miasta uchwala zwrócić się za pośrednictwem Województwa i Ministerstwa Spraw wewnętrznych do Sejmu, aby uchwalił w drodze ustawy skreślenie § 60 ustęp 22 statutu miejskiego jako niewykonalnego«.

Wniosek rm. Dr. Rosenzweiga i tow.:

»Dochodzą nas wiadomości, że w Magistracie i przedsiębiorstwach miejskich wypłaca się remuneracje bez uchwały Rady miejskiej np. w Gazowni za rok 1927 wypłacono 87.000 zł., w Elektrowni przed kilku dniami wypłacono 1500 zł. inżynierowi nadzorującemu budowę domów dla robotników za oszczędności polegające na tem, że do mieszkań robotniczych zamiast posadzki wstawił podłogi z desek.

Po myśli § 60 ustęp 6 statutu miejskiego przyznawanie remuneracji choćby w wysokości 1 zł. należy do Rady miejskiej.

Dlatego wnosimy: Rada miejska wzywa Pana Prezydenta, aby przedłożył Radzie miejskiej na najbliższem posiedzeniu wykaz wypłaconych w latach od 1926 do ostatnich czasów remuneracyj, ich wysokość i uzasadnienie do zatwierdzenia przez Radę miasta«.

Wniosek rm. Kartona i tow.:

»Ludność miasta mieszkająca na wyższych piętrach i w dzielnicach przyłączonych cierpi z powodu braku wody wodociągowej, mimo że płaci podatek za wodę.

Z tego powodu i z uwagi na bezpieczeństwo publiczne wnosimy: Rada miasta wzywa Prezydenta miasta, aby bezzwłocznie wydał zarządzenia mające na celu zaopatrzenie w wodę ludności całego miasta.

Wniosek rm. Dr. Rosenzweiga i tow.:

»Rada miasta uchwali z uwagi na zbliżającą się zimę kwotę 100.000 zł. na obuwie i odzież dla niezamożnej młodzieży szkolnej«.

Wszystkie powyższe wnioski odesłał P. Prezydent do poszczególnych Sekcyj do regulaminowego traktowania.

Interpelacja rm. Dra Krzetuskigo i tow.:

»Podpisani zapytują, czy Panu Prezydentowi miasta znany jest fakt, że grunta miejskie nabyte od hr. Alfreda Potockiego w Płaszowie dzierżawione przedtem przez szereg lat przez obywateli dzielnicy Płaszów, oddane zostały w dzierżawę, po cenie 81 zł. za mórg i że tenże dzierżawca prawie natychmiast te same grunta poddzierżawił tamtejszym małorolnym, w cenie od 250 do 300 zł. za mórg. Ludność tamtejsza zgorszona jest zasadniczem stawianiem kwestji, że Magistrat oświadczył się przeciw dzierżawie osobom dawnych drobnych dzierżawców z powodu rzekomo uciążliwej manipulacji, tembardziej, że dość liczna armja urzędników Gminy powinna była wystarczyć na uwzględnienie nietylko tamtejszych obywateli, ale także interesu Gminy, która na tej »wygodzie« straciła okrągło 10.000 zł.

Podpisani zapytują, czy Pan Prezydent jest skłonny sprawę zbadać z całą ścisłością i wydać zarządzenie, aby w przyszłości tego rodzaju trwonienie grosza publicznego, z uszczerbkiem ludności dzielnicę zamieszkującej, ale z pożytkiem niepowołanych jednostek, nie miało miejsca«.

Interpelacja rm. Dra Rosenzweiga i tow.:

»Krążą wieści, że grunta gminne oddawano w dzierżawę bez postępowania ofertowego i to nie po cenie najwyższej.

Zapytujemy Pana Prezydenta, czy to odpowiada faktycznemu stanowi rzeczy«?

Interpelacja rm. Łapińskiego i tow.:

»Urząd Poboru Opłat miejskich znajduje się w stanie zupełnego zaniedbania. Po śmierci naczelnika śp. Zawadzkiego brak kierownictwa, gdyż pozostawiono urząd ten na łasce wysłużonych, ale nieodpowiadających rozwojowi tego Urzędu dwóch urzędników, którym należy urządzić 50-letni jubileusz pracy — jednak Urząd oddać w ręce właściwego następcy.

W biurze przezydjalnem, które rządzi miastem, są tendencje głośno wyjawiane zdążające do zniesienia tego Urzędu — stąd widocznie pochodzi pozostawianie »starego rządu« na tym folwarku!

Podobnie jak biuro prezydjalne, Urząd ten przejął się ideą prześladowania pracowników miejskich.

W tych warunkach urząd ten powinien ulec reformie co do kierownictwa i to bezzwłocznie i dlatego zapytujemy Pana Prezydenta, czy i co zamierza uczynić, aby w interesie Gminy i jej finansów przywrócono temu Urzędowi sprężystość konieczną dla istnienia tego Urzędu«.

Interpelacja rm. Pachońskiego:

»U wylotu ulicy Aleja Krasińskiego od strony ul: Zwierzynieckiej w samym środku, stoi buda, około której w miesiącach letnich koncentruje się życie nocne, a które sama przez się zasłania piękny widok na całość ulicy.

Zapytujemy Pana Prezydenta kiedy poleci tę budę zburzyć«.

Pan Prezydent oświadcza, że na wszystkie powyższe interpelacje odpowie na następnem posiedzeniu.

Z kolei Prezyd. Rolle udzielał odpowiedzi na interpelacje z poprzedniego posiedzenia Rady miasta. Oświadczył, że ceny biletów jazdy autobusem na Wolę justowską i do lasu Wolskiego dla dzieci i młodzieży szkolnej zostały obniżone z 50 na 35 groszy.

Odnośnie do rozszerzenia sieci wodociągowej w Dz. XIV, XV, XVI i XVII Prezydent odpowiedział, że duża część domów w tych dzielnicach położonych jest połączona z ogólną siecią wodociągową, zaś co do właścicieli pozostałych małych domków nie można egzekwować przepisów odnośnie do połączenia z siecią wodociągową ze względu na ich szczupłe źródła dochodowe i dla tych domów buduje się studnie uliczne. Następnie wicepr. Ostrowski w odpowiedzi na interpelację wyjaśnia, że oświetlenie elektryczne ul. Kazimierza Wielkiego nastąpi w ciągu bieżącego roku poczem wicepr. Dr. Schneider odpowiedział na interpelacje rm. Pachońskiego odnośnie do pomieszczenia m. szkoły gospodarstwa domowego przy ul. Pędzichów L. 13. W budynku tym przeprowadzono szereg adaptacyj, uzyskanie zaś nowego wygodniejszego pomieszczenia jest związane ze sprawą uzyskania większej pożyczki inwestycyjnej, oraz rozbudowy budynku szkoły św. Scholastyki. Z tą ostatnią sprawą związana jest też sprawa usunięcia kursów pedagogicznych ze szkoły św. Scholastyki, co na podstawie pism Rady szkolnej i Kuratorjum wyjaśnia. W reszcie naczelnik Wydziału policyjno-budowlanego st. radca Mgtu Herget wyjaśnia sprawę stosunków porządkowych na dworcu autobusowym oświadczając, że jest tam projektowaną budowa wielkiej poczekalni, a w razie dalszego rozwoju sieci autobusowej, drugiej stacji w Krakowie.

Następnie przystąpiono do załatwienia spraw **porządku dziennego.**

I. Waloryzacja pożyczki 4 miljonów zł. i zaciągnięcie pożyczki 2 milj. złotych w Banku Gospodarstwa Krajowego.

W związku z powyższą sprawą Wiceprezydent miasta Dr. Piotr Wielgus wygłosił następujące przemówienie:

Skryptem dłużnym z dnia 10 czerwca 1925 r. zaciągnęła Gmina m. Krakowa w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczkę 4 miljony zł. oprocentowaną na $10^{1}/_{2}\%$ spłacalną w ciągu trzech lat, tj. do 30 czerwca 1928 r., przyczem procenta zwłoki ustalono na 24% na spłatę długu Banku bazylejskiego względnie Tow. akc. Merkur w kwocie 1,480.000 kor. austr.

Na prośbę Gminy z 26 października 1926 o obniżenie procentów i konwersję pożyczki Bank Gospodarstwa Krajowego zaproponował Gminie nowację, a właściwie waloryzację tej pożyczki w wysokości około 50% obniżając przy takiej waloryzacji procenta na 8%.

Pertraktacje trwały przeszło rok, ostatecznie Rada m. zgodziła się uchwałą z dnia 26 kwietnia 1928 r. przyznać Bankowi Gospodarstwa Krajowego częściową waloryzację w kwocie 624.650 zł. i pożyczkę tę obliczoną w sposób wskazany pismem Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 30 grudnia 1927 r. spłacić w całości.

Tę częściową waloryzację uczyniła Rada m. zawisłą od nowej pożyczki udzielić się mającej przez Bank Gospodarstwa Krajowego w kwocie 14,000.000 zł.

Rada miejska, warunkując waloryzację co dopiero wspomnianą opierała się na piśmie Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 30 grudnia 1927 r., gdzie Bank Gospodarstwa Krajowego oświadczył gotowość udzielenia miastu pożyczki w wysokości około 17 miljonów atoli pod

warunkiem, że pożyczka ta nie napotka sprzeciwu ze strony Ministerstwa Skarbu.

Prezydent miasta, wykonując uchwałę Rady m. z dnia 26 kwietnia 1928 r. odniósł się do Banku o pożyczkę 14,000.000 zł., na którą to jednak pożyczkę nie zgodził się Minister Skarbu wogóle i dopiero na skutek osobistej interwencji Prezydenta miasta u p. Ministra Czechowicza zgodził się ten ostatni na udzielenie Gminie pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 2 miljony zł., traktując dawną pożyczkę jako wewnętrzną sprawy Gminy i Banku.

Bank Gospodarstwa Krajowego, wykonując uchwałę Ministerstwa Skarbu udzielił Gminie w formie zaliczki na tę pożyczkę kwoty 400.000 zł., 250.000 zł., i 550.000 zł. razem 1,200.000 zł., poczem nadesłał nam promessę z dnia 24 sierpnia 1928 r., która tak opiewa:

»Załatwiając podanie W. Panów, przyznajemy Gminie m. Krakowa pożyczkę krótkoterminową, wekslową zł. 2,000.000 (słownie: dwa miljony złotych) przeznaczoną na rozpoczęcie zamierzonych robót inwestycyjnych, zwrotną z mającej być zaciągniętą przez Gminę m. Krakowa pożyczki długoterminowej zagranicznej, najpóźniej jednak w terminie do dnia 31 grudnia 1928 roku, pod warunkiem zabezpieczenia naszego kredytu na wpływach z dodatków komunalnych do podatków państwowych i udziałów w tychże podatkach, oraz pod warunkiem przedłożenia:

1) weksli żyrowanych przez Gazownię, Elektrownię, Spółkę akcyjną Tramwajów elektrycznych i Miejskie Zakłady Ceramiczne,

2) prawomocnej uchwały Rady miejskiej, zatwierdzonej przez Władzę nadzorczą, a upoważniającej Magistrat do zaciągnięcia powyższej pożyczki i uznającej z góry waloryzację pożyczki zł. 4,000.000 zaciągniętej w roku 1925 według obliczenia Banku Gospodarstwa Krajowego,

3) pisma stwierdzającego:

a) uznanie przez Gminę miasta Krakowa dokonanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego przeliczenia waloryzacyjnego pożyczki M/2, zaciągniętej przez Gminę w b. Zakładzie Kred. Miast Małopolskich na mocy skryptu dłużnego z dnia 18/8 1917 r. Lr. 2138 w pierwotnej sumie K. 7,600.000 które to przeliczenie zakomunikowane zostało Gminie pismem Oddziału B. G. K. w Krakowie z 31/3 1925 r. z równoczesnem rozłożeniem na opłaty ratalne.

b) uznanie ze strony Gminy dokonanego przez Bank Gosp. Kr. przeliczenia waloryzacyjnego pożyczki B/4 zaciągniętej przez Gminę w b. Zakładzie Kredyt. Miast Małopol. na mocy skryptu dłużnego z dnia 23/8 1922 r. w sumie Mkp. 30,000.000, które to przeliczenie, ustalające wysokość zwaloryzowanego długu na sumę zł. 19.982, z terminem płatności 23/8 1928 r. z odsetkami 4% od dnia 1/1 1925 r. do 1/4 1925 r. a 10% od dnia 1/4 1925 r. względnie 12% zwłoki od dnia 1/1 1925 r. po potrąceniu wpłaconych j. w. zł. 2,503.35 z wal. 31/12 1927 r. oraz pod warunkiem pokrycia z waluty pożyczki obecnej wszystkich zaległości z tytułu pożyczki M/2 i pokrycia całej sumy dłużnej z % z tytułu pożyczki B/4, której termin płatności zapadł dnia 23/8 1925 r. według rachunku, który przedłoży Gminie Odz. Banku w Krakowie.

Kredyt powyższy 2,000.000 zł. wypłacony zostanie w ratach w miarę postępu robót.

Oprocentowanie pożyczki wynosić będzie 9½% od stu rocznie. Wypłatę dalszej zaliczki zł. 550.000 na poczet tego kredytu uskuteczni Oddział naszego Banku w Krakowie po przedłożeniu przez W. Panów wyżej wymienionych dokumentów po potrąceniu % % za czas terminu płatności pożyczki z góry, oraz po pobraniu wszelkich należnych Oddziałowi sum jak to omówiono powyżej«.

Wobec treści tej promesy musi być zreasumowana uchwała Rady m. z dnia 26/4 odpowiednio do wymogów promessy odczytanej.

Zachodzi teraz pytanie, czy może być uchwała Rady m. z 26/4 1928 zrealizowana, a w konsekwencji, czy możemy się sprzeciwić waloryzacji nie uzyskawszy 8 miljonów tylko 2 miljony.

My bez Banku Gospodarstwa Krajowego obejść się nie możemy, ani teraz ani w przyszłości, my Bankowi nie możemy spłacić 6 miljonów, te 2 miljony są nam niezbędnie potrzebne, a o pożyczce w jakiejś innej krajowej instytucji nawet myśleć nie można.

Musimy więc pożyczyć te 2 miljony, a w konsekwencji dopełnić warunków promessy i uchwałę Rady m. z dnia 26/4 odpowiednio zreasumować.

Na co ma być ta pożyczka 2 miljony zużyta?

1) Zapłacenie ceny kupna gruntów pod rozszerzenie cmentarza	Zł.	550.000
2) Zapłacenie ceny kupna gruntów Augustjanów	„	1000.000
3) Rozpoczęcie budowy domu mieszkalnego na Birnbaumówce	„	100.000
4) Wybudowanie baraku dla bezdomnych	„	80.000
5) Częściowe pokrycie kosztów urządzenia wystawy poznańskiej	„	100.000
6) Udział w Spółce samochodowej	„	25.000
7) Wykonanie nawierzchni ulic na ul. Szpitalnej, placu przed Magistratem, w Podgórzu itd.	„	300.000
8) Zakupno 2 walców drogowych .	„	76.000
9) Zakupno maszyny do robienia betonu asfaltowego	„	27.500
10) Zapłata dalszej raty za zakupione dwa walce parowe	„	22.500
11) Spłata rat za zakupione samochody	„	400.000

Prawie wszystkie te pozycje są w budżecie nadzwyczajnym przewidziane, pozycje te są realizowane tak, że zaciągnięcie pożyczki 2 miljony jest bezwzględnie potrzebne i naglące.

Imieniem Sekcji II i III Wiceprez. m. Dr. Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Reasumuje się uchwałę Rady miasta powziętą na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 1928 r. do L. prez. 15/28 w punkcie 3 w tym kierunku, że Gmina m. Krakowa uznaje z góry waloryzację pożyczki zaciągniętej w Banku Gospodarstwa Krajowego w roku 1925 w kwocie 4 milj. zł. w myśl tegoż Banku z dnia 30 grudnia 1927 r. L. 18645/1 KD/II/K. 24.

II. Równocześnie upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia w Banku Gospodarstwa Krajo-

wego krótkoterminowej pożyczki wekslowej w wysokości 2.000.000 złotych oprocentowanej po 9½% w stosunku rocznym w myśl promesy tegoż Banku z dnia 24 sierpnia 1928 r. Sposób zużycia tej pożyczki zatwierdza Sekcja skarbowa. (L. prez. 8543/28).

Nad referatem wywiązała się dłuższa dyskusja, podczas której przeciw I. ustępowi wniosku przemawiali radcy m.: Dr. Rosenzweig, który zgłasza następujący wniosek:

»Rada m. przechodzi do porządku dziennego nad wnioskiem I. ustęp I. albowiem waloryzacja złotego jest ustawowo zakazaną, bezprawną i narusza zaufanie do złotego.

Rada m. zakłada publiczny protest przeciw powyższemu żądaniu Banku Gospodarstwa jako szkodliwemu dla interesów Państwa, »dalej rm. Holeksa i Dr. Krzetuski«.

Odpowiedział p. Wiceprez. Dr. Wielgus poczem p. Prezydent poddał wniosek pod głosowanie. Za ustępem I. głosowało 37 radców, przeciw 22 radców. Ustęp II. uchwalono większością głosów. Wniosek rm. Dr. Rosenzweiga (głosowało zanim 8 radców) upadł.

II. Udzielenie gwarancji Tow. Urzędników miejskich przez Gminę miasta Krakowa w wysokości 150.000 zł.

Imieniem Sekcji II. i III. referent radca m. Dr. Marjan Lang wnosi.

Rada miasta uchwali:

I. Gmina miasta Krakowa obejmuje poręką dla pożyczki do wysokości 150.000 zł. wraz z wszelkiemi przynależytościami ubocznemi i innemi kosztami, którą Kasa Oszczędności miasta Krakowa udzieli Towarzystwu Wzajemnej Pomocy Urzędników Gminy stoł. król. m. Krakowa na budowę własnego domu przy Aleji Krasińskiego L. 18.

II. W tym celu podpisze Gmina miasta Krakowa potrzebne dokumenta i weksle.

III. Odsetki i wogóle wszelkie koszta połączone z niniejszą transakcją będzie pokrywało z własnych funduszów Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Urzędników miejskich.

IV. Na zabezpieczenie wszelkich praw Gminy m. Krakowa wyniknąć mogących wystawia Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Urzędników miejskich Gminie m. Krakowa stosowną deklarację zdolną do intabulacji podpisaną przez Zaarząd Towarzystwa.

V. Do podpisania aktów prawnych związanych z niniejszą poręką, upoważnia się Pana Prezydenta m. względnie Jego zastępcę oraz Radców m. pp. Dra Marjana Langa i Zygmunta Siemka, a wrazie przeszkody któregokolwiek z nich radców m. pp. Dra Adama Müllera i Marcelego Dutkiewicza. L. prez. 8829/28.

Nadto referent wnosi rezolucje, którą uchwaliły Sekcje II. i III.

»Równocześnie zastrzega się, że dalsze zadłużenie może nastąpić jedynie za osobnem zezwoleniem Gminy m. Krakowa.

Nad powyższymi wnioskami rozwinęła się dyskusja, w której brali udział: rm. Ziffer, który stawia wniosek, aby Towarzystwo wystawiło deklarację tej treści: »W domach tych będą mieszkali tylko urzędnicy miejscy« dalej rm. Dr. Gross, Puchałka i Dr. Klimecki.

Po wyjaśnieniu udzielonem przez sekretarza wnioski i rezolucje uchwalono. Wniosek rm. Ziffera upadł.

III. Sprawa zatwierdzenia umowy między Gminą miasta Krakowa a Skarbem Państwa odnośnie do budowy rurociągu wodoc. dla koszar wojsk. w Rakowicach.

Imieniem Sekcji II i III referent Dyr. Jaszczurowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Rada miejska zatwierdza przedłożoną umowę zawrzeć się mającą między Skarbem Państwa, a Gminą stoł. król. m. Krakowa, w sprawie dostarczenia wody wybudowania objektów i rurociągu dla budynków wojskowych w Rakowicach.

II. Rada miejska upoważnia do podpisania umowy, Pana Prezydenta, lub Jego zastępcę, oraz 2-ch radców miejskich, PP. Inż. Jana Peltza i Władysława Lieblinga, a w razie przeszkody któregokolwiek z nich, P. Henryka Pachońskiego i Władysława Zawojskiego.

III. Rada miejska poleca Zarządowi Wodociągowemu przeprowadzenie i wykonanie powyższej umowy.

IV. Wydatek na robociznę pokryje „Fundusz wodociągowy“ z Dz. VII § 39. (Rozszerzenie sieci wodociągowej L. 684/5/Z.W.1928).

L. 443/3 Z. W. 1928.

UMOWA

zawarta między Skarbem Państwa zastąpionym przez Szefa Budownictwa O. K. V. w Krakowie p. ppułk. Inż. Jana Hackbeila, działającego na podstawie upoważnienia M. S. Wojsk. Dep. Budownictwa L. 7894/2/28/Bud. z dnia 10 lipca 1928 r. a Gminą stoł. król. m. Krakowa, zastąpioną przez Prezydenta miasta (jak wyżej) na podstawie uchwały Rady miejskiej, w przedmiocie wykonania urządzeń wodociągowych i zaopatrzenia w wodę wodociągową objektów wojskowych w Rakowicach i Prądniku Czerwonym.

Art. 1.

Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wykonać wyszczególnione urządzenia wodociągowe, konieczne do doprowadzenia wody wodociągowej do Koszar i objektów, oraz urządzeń wojskowych znajdujących się na terenie gmin Rakowice i Prądnik Czerwony, a zajętych obecnie przez 2 p. lotniczy i 8 p. ułanów, tudzież do stałego zaopatrywania w wodę wodociągową formacyj wojskowych przebywających na terenie gminy Rakowice i Prądnik Czerwony, a to w warunkach niżej określonych.

Art. 2.

W powyższym celu wykona Gmina m. Krakowa ściśle według dołączonych planów, następujące urządzenia wodociągowe:

1. Stację przepompowania przy Aleji Królewskiej, która będzie umieszczoną w bramie pofortecznej.

2. Dom mieszkalny o trzech mieszkaniach, według dołączonych planów, dla maszynistów, który będzie wybudowany w obrębie Gminy miasta Krakowa na w tym celu oddać się mających gruntach Skarbu Państwa o powierzchni ca 3.000 m^2.

a) Urządzenia mechaniczne obejmujące trzy agregaty pomp wirnikowych poruszanych prądem;

b) Rurociąg tłoczny istniejący w Aleji Królewskiej do mostu na Białusze o świetle 175 mm. przedłuży do Prądnika Czerwonego, a następnie przez miejscowość Prądnik Czerwony obok skrzyżowania dróg na zachód od koty 267, jak oznaczono w dołączonym pod 4) planie z daty Kraków 17 czerwca 1928 r. L. 443/3 Z. W. 1928 r. wybuduje;

c) Zbiornik 2 komorowy o pojemności 150 m^3 wody na oddać się mających przez organa wojskowe gruntach wojskowych obok drogi powiatowej położonych, w pobliżu skrzyżowania dróg na zachód od koty 267.

Obok zbiornika wybuduje dom 3 mieszkaniowy dla dozorców zbiornika, również na gruntach przez organa wojskowe w tym celu oddać się mających;

d) Zbiornik w Prądniku Czerwonym i Zakład pomp przy Alejach Królewskich, połączony przewodami telefonicznymi z Zarządem wodociągu na Zwierzyńcu;

e) Doprowadzi wodę do objektów wojskowych na Prądniku Czerwonym i Rakowicach rurami o 150 mm. na terenie drogi wojskowej łączącej po wschodniej stronie Koszar Chodkiewicza drogę powiatową z drogą w Rakowicach, aż do granicy gruntu koszar Ks. Józefa Poniatowskiego.

Grunta skarbowe, na których powyższe urządzenia wodociągowe będą wybudowane, określa dołączony pod 5) plan sytuacyjny.

Art. 3.

W miarę wykonania powyższych urządzeń wodociągowych zaopatrywać będzie Gmina m. Krakowa na okres lat 30-tu, licząc od całkowitego ukończenia budowy, koszary i inne objekty, oraz urządzenia wojskowe, znajdujące się na Prądniku Czerwonym i Rakowicach, a zajęte obecnie przez 2 p. lotniczy i 8 p. ułanów, w wodę wodociągową potrzebną dla zaspokojenia normalnego zużycia na cele koszarowe w ilości dochodzącej po całkowitem wykonaniu urządzeń wodociągowych, do 75 m^3 wody na dobę, która w razie potrzeby wojskowości może być podwyższoną o 50% tej ilości.

Pozatem obowiązuje się Gmina m. Krakowa ze względu na bezpieczeństwo ogniowe w tymże okresie lat 30-tu, stale utrzymywać do tego celu w zbiorniku według art. 2, lit. c, wybudować się mającym o pojemności 150 m^3 takąż ilość wody.

Art. 4.

Wszystkie powyższe urządzenia wodociągowe wykona Zarząd Wodociągu stoł. król. miasta Krakowa własnym kosztem w ten sposób, że koszta robocizny pokryje Gmina miasta Krakowa wprost z własnych funduszów, zaś celem ułatwienia Gminie miasta Krakowa nabycia potrzebnych materjałów, udzielać będzie Skarb Państwa Gminie miasta Krakowa na poczet przyszłych należytości Gminy za wodę odpowiednich zaliczek do maksymalnej kwoty 265.000 złotych słownie: (dwieściesześćdziesiątpięć tysięcy złotych), które umorzone zostaną w sposób niżej w art. 7 określonych.

Kwoty potrzebne na nabycie materjału asygnować będzie Skarb Państwa Gminie miasta Krakowa w miarę postępu robót i wykazywania się Gminy miasta Krakowa z zakupu materjałów i użycia tychże do wykonania określonych w niniejszej umowie urządzeń wodociągowych.

Wypłata winna nastąpić do 14 dni od przedłożenia odnośnych wykazów.

Art. 5.

Wszystkie objęte niniejszą umową urządzenia wodociągowe zobowiązuje się Gmina m. Krakowa wykonać w 25-ciu tygodniach budowlanych, licząc od podpisania niniejszej umowy, a w każdym razie najpóźniej do końca marca 1929 r.

Niedotrzymanie, lub przekroczenie tego terminu, powstałe z udowodnionej winy Gminy m. Krakowa, powoduje prócz zwyczajnych skutków prawnych obowiązek uiszczania przez Gminę m. Krakowa, tytułem kary konwencjonalnej 12% w stosunku rocznym, od kwot wypłaconych jej przez Skarb Państwa tytułem zaliczek, za czas od chwili biegu kar konwencjonalnych, do chwili całkowitego wykonania budowy i rozpoczęcia normalnej dostawy zakontraktowanej ilości wody.

Poza tym wypadkiem Skarb Państwa nie policzy Gminie miasta Krakowa odsetek od udzielonych jej zaliczek.

Art. 6.

Urządzenia wodociągowe wybudowane wskutek niniejszej umowy, są własnością Gminy m. Krakowa.

Gmina m. Krakowa obowiązaną jest utrzymać je własnym kosztem i staraniem w stanie zdatnym do użytku, a temsamem ponosi wszelkie szkody i straty, wynikające z powodu istnienia, lub jakiegokolwiek uszkodzenia tych urządzeń.

Grunta i objekty Skarbu Państwa oddane Gminie miasta Krakowa na podstawie planu wyżej pod 5) dołączonego, pod budowę wyżej wymienionych urządzeń wodociągowych, pozostają własnością Skarbu Państwa, o ile nie nabędzie ich Gmina m. Krakowa od Skarbu Państwa na podstawie odrębnych umów.

Za używanie tych gruntów i objektów Skarbu Państwa przez Gminę m. Krakowa pod budowę urządzeń wodociągowych i przez czas trwania niniejszej umowy zobowiązuje się Gmina m. Krakowa opłacać czynsz uznawczy w dniu 5 stycznia każdego roku, płatny w Kasie Szefostwa Budownictwa O. K. Nr. V. w Krakowie, a to:

a) 1 zł. za objekta i grunt użyty przy Aleji Królewskiej,

b) 1 zł. za prawo ułożenia rurociągów na drodze obok Koszar im. Chodkiewicza,

c) 1 zł. za prawo użycia gruntu pod zbiornik i dom mieszkalny.

Art. 7.

W zamian za dopełnienie przez Gminę m. Krakowa wszystkich powyższych zobowiązań, oddaje Skarb Państwa niniejszem, jak to już zaznaczono wyżej w art. 2 i 6 grunta i objekty oznaczone w dołączonym pod 5) planie sytuacyjnym, pod budowę urządzeń wodociągowych i ich używaniem przez czas trwania niniejszej

umowy za czynszem uznawczym w art 6-tym, oraz opłacać będzie na podstawie rachunków przedkładanych przez Zarząd Wodociągów stoł. król. miasta Krakowa należytości za wodę dostarczoną dla celów koszarowych obliczone na podstawie odczytów wodomierzy przez Gminę m. Krakowa własnym kosztem postawionym w objektach wojskowych na Prądniku Czerwonym i Rakowicach, a to w wysokości 80 groszy za 1 m^3 (jeden m^3), tudzież opłacać będzie również na podstawie taryfy krakowskiej należne inne świadczenia wodociągowe, które Gmina m. Krakowa wykona na żądanie Skarbu Państwa.

W należytości za dostarczoną wodę, wynoszącej 80 groszy za 1 m^3 mieści się już koszt podwójnego przepompowania wody, potrzebnego do doprowadzenia jej do koszar i objektów, oraz urządzeń wojskowych na Prądniku Czerwonym i Rakowicach.

Opłacanie powyższych należytości przez Skarb Państwa nastąpi w ten sposób, że będą one potrącane z zaliczek, udzielonych przez Skarb Państwa Gminie m. Krakowa na koszta zakupu materjałów użytych do budowy określonych w tej umowie urządzeń wodociągowych (art. 4) aż do zupełnego umorzenia w ten sposób tych zaliczek, poczem opłacać je będzie Skarb Państwa gotówką.

Art. 8.

Po upływie okresu lat 30-tu, na jaki umowa niniejsza w myśl art. 3 zawartą zostaje, może być umowa ta na dalszy czasokres zgodnie przedłużoną.

Na wypadek, gdyby przedłużenie umowy na dalszy czas nie nastąpiło, a Gmina m. Krakowa, z rurociągu wybudowanego w międzyczasie wody dostarczała innym prywatnym odbiorcom, natenczas Skarb Państwa obowiązanym będzie zezwolić nadal na używanie gruntów i objektów Skarbu Państwa przez Gminę m. Krakowa pod budowę urządzeń wodociągowych za opłatą czynszu uznawczego, oznaczonego w art. 6-tym niniejszej umowy.

Art. 9.

Gminie m. Krakowa zastrzega się prawo przyłączenia wzdłuż wybudowanego rurociągu prywatnych odbiorców wody wodociągowej, z tem jednakże ograniczeniem, że wskutek tego nie mogą doznać żadnego uszczerbku uprawnienia Skarbu Państwa wynikające z art. 3-go niniejszej umowy.

Art. 10.

Gmina m. Krakowa zobowiązuje się na żądanie Skarbu Państwa w czasie trwania niniejszej umowy wykonać jedynie za zwrotem własnych kosztów odgałęzienie od rurociągu miejskiego, tj. od bramy wjazdowej przed koszarami im. gen. Nullo, aż do hali montażowej.

Art. 11.

Strony kontraktujące zrzekają się zaczepienia niniejszej umowy z powodu pokrzywdzenia ponad połowę wartości, lub z jakiegokolwiek innego powodu.

Art. 12.

We wszystkich sporach z niniejszej umowy wyniknąć mogących, poddają się strony orzecznictwu Sądów rzeczowo właściwych w Krakowie.

Art. 13.

Koszta sporządzenia niniejszej umowy, oraz połączone z nią należytości skarbowe ponoszą obie strony po połowie.

Art. 14.

Skarb Państwa zastrzega sobie przez swego delegata, prawo kontroli postępu robót określonych niniejszą umową.

Art. 15.

Umowa niniejsza wiąże Gminę miasta Krakowa od chwili jej zatwierdzenia przez Radę miasta, zaś Skarb Państwa od zatwierdzenia przez Ministerstwo Spraw Wojskowych.

W Krakowie, dnia 1 sierpnia 1928 r.

W czasie dyskusji nad tą sprawą, w której brali udział radcy m.: Kluczka, Adelman i Dr. Rowiński, wyłoniła się sprawa braku wody w Krakowie, szczególnie na wyższych piętrach. Rm. Dr. Rowiński zgłasza wniosek, aby do art. 7-mej umowy dodać:

„Obowiązek poboru wody przez Skarb Państwa dla realności w umowie tej wyszczególnionych trwać ma lat 30. Minimalna zaś ilość wody pobranej rocznie wynosić ma 75 m^3."

W sprawie rzekomego braku wody zabrał głos dyrektor wodociągów miejskich p. Jaszczurowski, który wyjaśni, że Kraków zbudował swoje wodociągi w roku 1898, a więc 30 lat temu, gdy był znacznie mniejszy Rurociąg obliczony był na mały Kraków. Dziś stosunki się zmieniły, pobudowano wiele domów, zniesiono całe peryferje miasta, tak, że rurociąg dotychczasowy obliczony na konsumcję 14.000 m^3, dziś pokrywa zapotrzebowanie powyżej 30.000 m^3, do tego dodać potrzeba, że średnica rurociągu wynosi tylko 650 mm., a dodać do tego trzeba jeszcze spore osady, które przez 30 lat nie czyszczenia tworzą dziś poważne opory w ciśnieniu wody. Sprawa dostatecznego zaopatrzenia Krakowa w wodę mogłaby być wtedy tylko pomyślnie rozwiązana, gdyby zbudować drugi rurociąg. Oprócz tego wiele realności po wojnie podwyższono o jedno piętro, co też tworzy utrudnienie dla ciśnienia. Wkońcu w czasach obecnych i wojennych kupno rur ołowianych przedstawiało olbrzymie trudności, tak, iż zakładano rury żelazne, przez co powstaje utlenienie rur i zwężenie przepływu. Wszystko to razem wpływa na dzisiejsze trudności w dostarczeniu wody.

Po wyjaśnieniu dyr. Jaszczurowskiego uchwalono zatwierdzić umowę między Skarbem Państwa, a Gminą miasta Krakowa odnośnie do budowy rurociągu do koszar w Rakowicach.

Wniosek rm. Dr. Rowińskiego uchwalono.

IV. Umowa z Państwowym Bankiem Rolnym w sprawie rezerw zbożowych na rok gospodarczy 1928/29.

W związku z tą sprawą wygłosił Wicepr. Dr. Piotr Wielgus następujące przemówienie:

I. Rząd od dwóch lat organizuje sprawę stałych spichrzów w sprawie rezerw zbożowych, a celem tych rezerw jest:

1) zabezpieczenie większych ośrodków miejskich w dostateczną ilość zboża względnie mąki chlebowej,

2) niedopuszczenie do wielkich a nieuzasadnionych wahań cen chleba,

3) regulowanie cen chleba i dostarczanie ludności chleba dobrej jakości.

II. To też Gmina m. Krakowa i Rada m. do tej państwowej akcji rezerw zbożowych w roku ubiegłym przystąpiła, zawierając umowę z Bankiem rolnym, wedle której Bank rolny przyznał Gminie m. Krakowa na rezerwy zbożowe kredyt do wysokości 1,800.000 zł oprocentowany w stosunku rocznym na 3%.

III. Jakkolwiek Gmina m. Krakowa nie wyczerpała całego kredytu 1,800.000 zł lecz tylko 500.000 zł, to jednak krakowskie rezerwy zbożowe wywarły bardzo dodatni wpływ na aprowizację naszej ludności w chleb, bo i mieliśmy zawsze mąki chlebowej poddostatkiem i mieliśmy chleb prawie że najtańszy w całej Polsce a ponadto nawet temi szczupłemi rezerwami regulowaliśmy skutecznie i ceny mąki chlebowej i chleba samego na rynku krakowskim.

IV. Prawda, że końcowy efekt finansowy rezerw zbożowych cyfrowo nie okazał się korzystny, stało się to jednak dlatego, że obliczenia i przewidywania najtęższych fachowców zadały kłam rzeczywistości.

W czerwcu rb. pozostało z naszych rezerw 52 wagony żyta, czerwiec zimny i deszczowy był najgorszą prognozą dla zbiorów tak, że zdawało się, że najkorzystniej będzie te rezerwy zatrzymać na rok bieżący. Tymczasem pogodny i gorący lipiec dał zbiory tak wydatne, jakich się nikt nie spodziewał.

Następstwem tego był spadek żyta z 55 zł na 38.39 zł a w konsekwencji strata dla Gminy około 50.000 zł. Stratą tą nie można się przerażać, bo ta przypadkowo tylko została zawiniona nie przez nas lecz przez Bank rolny, który wskutek zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewn. nie zlecił nam tych rezerw pozbyć w czerwcu br., za co Bank rolny jest odpowiedzialny i są też wszczęte kroki celem zbonifikowania tej straty i jest wielkie prawdopodobieństwo, że jeśli nie w całości, to w większej połowie straty te zostaną Gminie zbonifikowane.

Były także z tej akcji zyski dla Gminy w postaci tańszej niż cena targowa mąki dla piekarń, co również nie jest bez znaczenia.

W obecnym roku gospodarczym Rząd przystępuje także do akcji rezerw zbożowych i bardzo wielką Rząd do tej akcji przywiązuje wagę.

Tak jak w roku ubiegłym akcję tę finansuje Bank rolny, który na ten cel udziela Gminie pożyczki 1 miljona.

Umowa pożyczkowa co do swej treści, mniej więcej taka, jak roku ubiegłego z tą zmianą, że z tej kwoty 1 miljona przeznaczono 600.000 zł na rezerwy nietykalne, zaś 400.000 zł na fundusz obrotowy dla konsumpcji wewnętrznej.

Szczegółów więc kontraktu pożyczkowego szczegółowo omówionego na Sekcjach II i VIII i aprobowanego nie będę w szczegółach przedstawiał.

Od tej akcji Rządu Gmina uchylać się nie może. Imieniem Sekcji II i VIII referent Dr. Wielgus wnosi:

Rada miasta uchwali:

„Zatwierdzając uchwałę Sekcji II i III Rady miasta z dnia 31 sierpnia 1928 r. upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zawarcia i podpisania dołączonej umowy z Państwowym Bankiem rolnym w sprawie rezerw zbożowych na rok gospodarczy 1928/29, za przybraniem 2-ch radców m. stosownie do postanowień statutu m., a w szczególności radców m.: Marcelego Dutkiewicza i Henryka Ziffera, w razie zaś przeszkody któregokolwiek z nich Dra Karola Krzetuskiego i Teodora Kluczkę".

Po przemówieniu Radcy m. Kluczki wnioski Sekcji II i VIII uchwalono.

Umowę dołącza się. L. 9676/28/VIII.

UMOWA

zawarta w Warszawie w dniu roku pomiędzy Państwowym Bankiem Rolnym w osobach Dyrektora Narbuta Teofila i Kłopotowskiego Edmunda, działających na mocy § 77 Statutu P. B. R. (załącznik do roz. M. R. R. z dnia 11 czerwca 1928 r. poz. 584) oraz obwieszczenia Ministra R. R. z dnia 19 września 1927 r. (Monitor Polski Nr. 223 z dnia 29 września 1927 r. poz. 570) zwanym w osnowie niniejszej umowy w skróceniu P. B. R. z jednej strony, a Gminą stoł. król. m. Krakowa w osobach . . . .
. . . .
na mocy uchwały Rady miasta
roku z drugiej strony, zwanej w niniejszej umowie Gminą.

§. 1.

P. B. R. otwiera Gminie kredyt do wysokości zł. 1,000.000, na okres do 31 sierpnia 1929 r. z oprocentowaniem 3% rocznie od rzeczywistego zadłużenia, płatnem w okresach miesięcznych z dołu i Gmina zobowiązuje się sumę powyższą zwrócić P. B. R. w powyższym terminie bez wezwania i stawania w złoce.

§. 2.

Przyznany Gminie kredyt przeznaczony jest na zakup zboża żyta i pszenicy, przyczem zakup pszenicy nie może przekraczać 10% ilości ogólnej zakupów zboża. Przekroczenie stosunku zakupów pszenicy do żyta może nastąpić jedynie za zgodą P. B. R.

Z przyznanego kredytu sumę zł. 400.000 użyje Gmina na prowadzenie akcji aprowizacyjnej na swoim terenie działania, pozostałe zaś zł. 600.000, będą użyte wyłącznie na zakup zboża na rezerwę obowiązkową, która będzie magazynowana do wyłącznej dyspozycji P. B. R.

Przy podpisaniu niniejszej umowy Gmina otrzyma sumę zł. 400.000 przeznaczoną na akcję aprowizacyjną. Kwotę przeznaczoną na zakup rezerwy Gmina będzie mogła podnieść ratami w następujący sposób: przy otrzymaniu zlecenia od P. B. R. na zakup zboża na rezerwę, Gmina otrzyma zł. 100.000. Następne raty będą wynosić każda po 100.000 zł. przyczem podniesienie każdej następnej raty zależnem jest od wykazania przez Gminę, że poprzednio podniesione raty zostały całkowicie użyte na zakup zboża na rezerwę.

§. 3.

Kredyt otwarty na zakup zboża zarówno na aprowizację jak i na rezerwę musi być bezwzględnie całkowicie na ten cel przez Gminę wykorzystany.

§. 4.

Gmina zobowiązuje się wszystkie obroty pieniężne, wynikające z niniejszej umowy uskuteczniać i skoncentrować z P. B. R.

§. 5.

Zarówno do wysokości funduszów podniesionych z P. B. R. na mocy udzielonego kredytu, jak i do wysokości funduszów uzyskanych z sprzedaży zboża i jego przetworów, Gmina zobowiązuje się uskuteczniać zakup zboża.

§. 6.

Gmina zobowiązuje się zakupywać zboże bezpośrednio, bądź ze źródła tj. u producentów, bądź w poważnych organizacjach rolniczo-handl. albo na giełdzie zbożowej i tylko w wyjątkowych wypadkach w porozumieniu z P. B. R. w razie korzystnych ofert zakup może być dokonywany u innej kategorji dostawców.

Przemiał zboża Gmina uskuteczniać będzie w poważnych młynach dających gwarancję dobrego przemiału, a w pierwszej mierze należących do organizacji rolniczo-handlowych.

§. 7.

Cena zakupionego zboża nie może być wyższą od okresowych limitów ustanawianych przez P. B. R. z tem, że ewentualna zmiana limitów i zawiadomienie o tem Gminy nastąpić musi na cztery dni przed terminem ich wejścia w życie.

Zakup winien być dokonywany przez Gminę w ten sposób, aby nie wywoływać nieuzasadnionej zwyżki cen.

§. 8.

Zakupione przez Gminę zboże z części pożyczki przeznaczonej na akcję aprowizacyjną, będzie sprzedawane przez Gminę w przemiałach po cenie przynajmniej o 1 grosz na kilogramie mąki niższej od każdoczesnej hurtowej ceny rynkowej, a w wyjątkowych wypadkach za uprzednią zgodą P. B. R. w ziarnie.

Zboże i przetwory mają być sprzedawane na aprowizację m. Krakowa i okolicy bądź bezpośrednio przez instytucje i organizacje dające rękojmię, że zboże wzg. przetwory nie będą użytkowane dla innych celów.

Zboże nabyte za część pożyczki, przeznaczonej na stworzenie zapasu rezerwy obowiązkowej, powinno być przez Gminę magazynowane do wyłącznej dyspozycji P. B. R. i bez pozwolenia P. B. R. nie może być sprzedane.

Rezerwa obowiązkowa powinna być zamagazynowana w magazynach Gminy lub zakontraktowanych przez Gminę, powinna być ubezpieczona od ognia przez Gminę do wysokości rzeczywistej wartości i powinna być w każdym czasie do dyspozycji P. B. R. W magazynach tych nie wolno przechowywać zboża nie stanowiącego własności Gminy.

§. 9.

Sprzedaż mąki lub zboża nabytego za podjęte z P. B. R. na mocy udzielonego kredytu pieniądze, albo pieniądze uzyskane z dalszych sprzedaży zobowiązuje się Gmina dokonywać za gotówkę, płatną najdalej w ciągu 30 dni po dokonaniu sprzedaży.

§. 10.

P. B. R. oraz Delegatom Komisji Międzyministerjalnej Państwowej Rezerwy Zbożowej przysługuje prawo każdoczesnego wglądu w księgi handlowe, korespondencję i całą biurowość Gminy, dotyczącą tranzakcyj z niniejszą umową związanych, oraz prawo wstępu i kontroli magazynów i znajdujących się w nich zapasów zboża i mąki, zarówno co do ilości i jakości.

Zboże stanowiące rezerwę powinno odpowiadać, standardowi giełdy Zbożowo-Towarowej w Krakowie (waga i zanieczyszczenie).

§. 11.

Gmina zobowiązuje się składać co dekadę sprawozdanie w P. B. R. o stanie zapasów w magazynach i ich wartości i o dokonanych tranzakcjach w/g. wzoru ustanowionego przez P. B. R.

§. 12.

P. B. R. przysługuje prawo dysponowania w każdym czasie całym pasiadanym przez Gminę zapasem zboża i mąki, (zarówno rezerwą jak i wolnem zbożem i mąką). W tym wypadku Gmina obowiązana jest wykonać wszelkie dyspozycje P. B. R. co do ceny, ilości i przeznaczenia podlegającego sprzedaży zboża lub mąki.

W zamian za wydysponowaną ilość zboża względnie mąki P. B. R. zobowiązuje się: 1) albo przekazać do dyspozycji Gminy w składach lub młynach zakontraktowanych przez P. B. R. według wyboru tegoż, w porozumieniu z Gminą w ciągu 3 dni od daty otrzymania żądania w tym przedmiocie od Gminy taką samą ilość zboża w ziarnie, tejże jakości, jaką Gmina sprzedała na skutek dyspozycji P. B. R. z tem, że w wypadku dysponowania zboża z młyna zakontraktowanego przez P. B. R. Gmina zobowiązuje się wykonać obowiązek przemiałowy przewidziany w § 14 niniejszej umowy.

Koszt przewozu dostarczonego Gminie na powyższej zasadzie zboża lub mąki z miejsca wysyłki do stacji odbiorczej Gminy, z której P. B. R. wydysponował zboże lub mąkę, ponosi P. B. R.

2) albo zwrócić Gminie równowartość w gotówce, po cenie interwencyjnej, z tem jednak, że gdyby koszt zboża, dysponowanego z zapasów Gminy był wyższy od ceny interwencyjnej, to Gmina otrzyma zwrot różnicy pomiędzy ceną interwencyjną, a ceną kosztu ustaloną w sposób następujący: do ceny kupna, zapłaconej przez Gminę dolicza się koszt przewozu kolejowego, podatek komunalny, wyładowanie, manco w wysokości 1%, koszt magazynowania w wysokości 50 gr. miesięcznie, ususzkę 0,4% miesięcznie, zwrot oprocentowania kapitału w stosunku 3% p. a. oraz pokrycie kosztów ogólnych Gminy w wysokości 4% w stosunku do ceny zakupu zboża.

§. 13.

Obowiązkowa rezerwa, o której mowa w § 8 niniejszej umowy, może być zredukowana przez Gminę w ciągu kwietnia 1929 roku o 20%, w ciągu maja o 30%, w ciągu czerwca tegoż roku o 30% i w ciągu lipca pozostałe 20% mogą być użyte na sprzedaż.

Likwidacja zapasów zboża będącego w wolnym obrocie Gminy może być rozpoczęta nie wcześniej, niż z dniem 1 kwietnia 1929 r. i zlikwidowana w sposób uznany przez Gminę za najdogodniejszy z uwzględnieniem należytej działalności aprowizacyjnej Gminy na swym terenie działania. Gmina obowiązana jest zawiadomić

P. B. R. o każdej partji zboża mającej być użytą z rezerwy na sprzedaż.

Pieniądze otrzymane ze sprzedaży zboża Gmina zobowiązuje się wpłacać do kasy P. B. R. niezwłocznie po zainkasowaniu.

§. 14

Gmina w razie otrzymania od P. B. R. zboża w ziarnie, jak to przewiduje § 12 niniejszej umowy, zobowiązuje się na żądanie P. B. R. dokonać przemiału tego zboża w młynach wybranych w porozumieniu i za zgodą Gminy, z których zboże będzie przez P. B. R. wydysponowane, przyczem Gmina stwierdza, że znane jej są umowy zawarte w przedmiocie przemiału zboża pomiędzy P. B. R. a odnośnymi młynami, oraz Gmina akceptuje w tej części warunki tych umów i zobowiązuje się zwracać P. B. R. koszty przemiału w umowach tych przewidziane. Koszty przemiału zboża płacić będzie P. B. R. bezpośrednio młynom.

§. 15.

Prócz zboża nabytego przez Gminę z przyznawanej umową niniejszą pożyczki Gmina zobowiązuje się zakupywać zboże w żądanej ilości na każde żądanie P. B. R. na rachunek własny tegoż Banku.

§. 16.

W razie niedopełnienia przez Gminę którejkolwiek z warunków umowy niniejszej, udzielony kredyt staje się natychmiast wymagalnym.

§. 17.

Gmina przyjmuje powyższe warunki i ręczy za zwrot podjętych sum w terminie wyżej wskazanym całym swym majątkiem.

§. 18.

Wszelkie koszty i opłaty z zawarciem umowy niniejszej związane ponosi Gmina w całości.

§. 19.

Umowa niniejsza spisana została w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

V. Sprzedaż Funduszowi bezrobocia parceli gm. lwh. 2665.

Imieniem Sekcji I i II referent rm. Puchałka wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać funduszowi bezrobocia parcelę gminną lkat. 1215/9 wchodzącą w skład realności lwh. 2665 gm. kat. Kraków (parcelę pofortecznq Nr. 73) o powierzchni 7 ar. 14 metr. kw. za ryczałtową cenę w kwocie 20.000 (dwadzieścia tysięcy) złotych pod następującemi warunkami:

1) Gmina m. Krakowa sprzedaje powyższą parcelę tylko pod budowę gmachu na pomieszczenie Urzędu pośrednictwa pracy, Funduszu bezrobocia i Giełdy pracy.

2) Budowa tego Gmachu ma być rozpoczęta w roku 1928 (tysiąc dziewięćset dwudziestym ósmym) a ukończona do dnia 31 grudnia 1929 (tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego) roku.

3) Powyższy grunt odstępuje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów z wyjątkiem podanych wyżej zastrzeżeń.

4) Koszta kontraktu, intabulacji, stemple, należytość przenośną i wogóle wszystkie koszta połączone z niniejszą tranzakcją poniesie w całości Fundusz bezrobocia.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta miasta względnie Jego zastępców PP. Radców m. J. Marskiego i Dr. L. Merza, a w razie przeszkody PP. Radców m. St. Drozdowskiego i J. Oplustila względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania dokumentów. (L. I. 5736/28).

W głosowaniu wnioski Sekcji I. i II. uchwalono.

VI. Sprzedaż P. P. Wojciechowi i Marji Kosteckim i Spółce części parceli gminnej Dz. Płaszów.

Imieniem Sekcji I i II referent rm. Dr. Klimecki wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać PP. Wojciechowi i Marji Kosteckim, Stefanowi Mice, Józefowi Pitali, Andrzejowi i Julji Królom, Wincentemu Janikowi, Wojciechowi i Zofji Sitkom, Janinie Władysławie i Helenie Kosteckim, Antoniemu Lanoszce oraz Józefie Kitowej część parceli gminnej l. kat. 538/4 objętej lwh. l. ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XXI Płaszów, oznaczoną linjami czerwonemi i literami a-h-g-d-f na planie Budownictwa miejskiego z dnia 11 maja 1928 r. o powierzchni około 14.174 mtr. kw. czyli 2 morgi 740 sążni kw. za cenę po 2·50 złotych (dwa złote pięćdziesiąt groszy) za jeden metr kwadr. pod następującemi warunkami:

1. Cena kupna płatna jest w całości przy podpisaniu kontraktu.

2. Powyższy grunt sprzedaje Gmina m. Krakowa w stanie wolnym od długów i ciężarów.

3. Celem umożliwienia dostępu do parcel budowlanych, które będą utworzone z powyższego gruntu, ustanawia Gmina m. Krakowa na rzecz tych parcel i ich przyszłych właścicieli służebność przechodu, przejazdu i przegonu bydła na przyległym pasie gruntowym t. j. części parceli lkat. 538/4 objętej lwh. l. ks, gr. gm. kat. Kraków, XXI Płaszów, oznaczonej literami b-c-g-h na wspomnianym planie o obszarze około 1577 m. kwadr. czyli 438 sążni kwadr. na czas aż do zbudowania potrzebnej drogi publicznej.

Tytułem wynagrodzenia za tę służebność zapłacą nabywcy po 1·25 zł. (jeden złoty dwadzieściapięć groszy) od każdego metra gruntu obciążonego służebnością, przyczem przy rozłożeniu tego wynagrodzenia będzie uwzględniony stosunkowo obszar zakupionych parcel.

4. Koszta kontraktu, pomiarów, planów, legalizacji, manipulacji, intabulacji, stemple oraz należytość przenośną i wogóle wszystkie koszta połączone z niniejszą transakcją, poniosą w całości kupujący.

II. Upoważnia się P. Prezydenta miasta do oznaczenia w porozumieniu z kupującymi poszczególnych

parcel budowlanych, które mają być utworzone z gruntu będącego przedmiotem sprzedaży.

III. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta m. względnie jego zastępcy PP. Radców miejskich inż. Fr. Drobniaka i J. Marskiego, a w razie przeszkody, PP. Radców m. Dt. St. Klimeckiego i Dr. L. Merza względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania dokumentów. (LM. 5464/I/28).

W głosowaniu wnioski Sekcji I. i II. uchwalono.

VII. Sprzedaż p. Drowi Salo Tepperowi parceli gm. w Dz. XXII.

Imieniem Sekcji I. i II. referent rm. Marski wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać wspólnie PP. Drowi Salo Tepperowi w 3/4 częściach i Reginie z Rubinsteinów Tepperowej w 1/4 części parceli gminnej lkat. 962/1 objętej lwh. 4 ks. gr. gm. kat. Kraków, Dz. XXII Podgórze, oznaczoną kolorem zielonym na planie Budownictwa miejskiego z dnia 7 lipca 1928 r. o powierzchni około 171 m. kw. za cenę licząc po 16 (szesnaście) złotych za jeden metr kwadr. pod następującemi warunkami:

1. Cena kupna ma być zapłacona w całości przy podpisaniu kontraktu.

2. Powyższy grunt sprzedaje Gmina w stanie wolnym od długów i ciężarów z wyjątkiem powyższych zastrzeżeń.

3. Koszta kontraktu, legalizacji, intabulacji, manipulacji, planów i pomiarów oraz stemple i należytość przenośną, tudzież koszta przyszłej ekstabulacji ponoszą w całości kupujący.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta miasta względnie jego zastępcy PP. Radców m. J. Marskiego i Dra L. Merza, a w razie przeszkody PP. Radców m. inż. Peltza i Z. Siemka względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania dokumentów. (L. I. 5000/28).

W głosowaniu wnioski Sekcji I. i II. uchwalono.

VIII. Odstąpienie p. Helenie Luberdowej części parceli gm. w Dz. XXII.

Imieniem Sekcji I. i II. referent rm. Oplustil wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Odstąpić p. Helenie Luberdowej część parceli gm. lk. 1439 lwh. 568 Dz. XXII oznaczoną na planie sytuacyjnym Budownictwa miejskiego Oddział B z dnia 13 czerwca 1928 r. kolorem niebieskim o powierzchni około 750 m. kw. w zamian za parcelę lk. 1020/2 lwh. 725 Dz. XXII o powierzchni 1733 metr. kw. a to pod następującemi warunkami:

1. Zamiana powyższa następuje bez żadnej dopłaty.

2. Grunty powyższe odstępują obie strony kontraktujące w stanie wolnym od długów i ciężarów.

3. Nabywca parceli gm. względnie jego prawo następcy poniosą należytości i koszta wynikające z przepisów o prawie budowlanem i ustawy kanalizacyjnej odnośnie do nabytej.

4. Koszta kontraktów, planów, pomiarów i intabulacji, oraz ewentualną należytość przenośną ponoszą obie strony po połowie.

II. Do podpisania kontraktu upoważnia się obok P. Prezydenta miasta względnie jego zastępcy PP. Radców miejskich inż. Franciszka Drobniaka i Józefa Marskiego, a w razie przeszkody u któregokolwiek z nich PP. Radców miejskich Stanisława Drozdowskiego i Dra Ludwika Merza względnie innych upoważnionych wogóle do podpisywania dokumentów.

III. Parcelę lk. 1020/2 lwh. 725 Dz. XXII nabywa Gmina miasta Krakowa na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzepltej Polskiej z dnia 22 kwietnia 1927 r. Nr. 42 Dz. Rz. P. poz. 372 na cele rozbudowy miasta a w szczególności na cele rozszerzenia Parku publicznego im. Bednarskiego w Dz. XXII. (L. M. 5380/28/I.)

W głosowaniu wnioski Sekcji I. i II. uchwalono.

IX. Zmiana częściowa uchwały Rady miejskiej z dnia 12 maja 1927 w sprawie odstąpienia części parceli gminnej Zgromadzeniu Księży Misjonarzy.

Imieniem Sekcji I. i II. referent rm. Dr. Krzetuski wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Zmienia się częściowo uchwałę Rady miejskiej z dnia 12 maja 1927 r. w sprawie odstąpienia Zgromadzeniu Księży Misjonarzy w Krakowie części parceli gminnej lkat. 1410 objętej lwh. 478 gm. kat. Kraków-Krowodrza w tym kierunku, że opuszcza się postanowienia ustępu I. (pierwszego) punkt 6 i 7 (szósty i siódmy) o skutkach prawnych w razie nieukończenia budowy gmachu względnie użycia gruntu lub budynku na inny cel oraz o zakazie pozbycia.

Natomiast zastrzega się na rzecz Gminy miasta Krakowa prawo pierwokupu powyższej realności w razie pozbycia jej przez Zgromadzenia Księży Misjonarzy lub jego prawnych następców.

To prawo pierwokupu ma być wpisane do księgi gruntowej.

II. Niniejszą uchwałę przedłożyć Panu Wojewodzie z prośbą o zatwierdzenie. (L. M. 5424/28/I.)

W głosowaniu wnioski Sekcji I. i II. uchwalono.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9·20 wieczorem.

Sprawozdania z posiedzeń Sekcyj i Komisyj Rady miejskiej.

W dniu 18 września b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego **posiedzenie połączonych Sekcyj skarbowej i prawniczej Rady m.,** na którem uchwalono zaciągnąć na cele inwestycyjne pożyczkę w Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 2,000.000 zł, oraz omówiono sprawę ewentualnej pożyczki wewnętrznej premjowej lub obligacyjnej w wysokości 20,000.000 zł.

Nadto uchwalono przedłożyć Radzie m. wnioski w sprawie udzielenia gwarancji Gminy dla Tow. Urzędników Gminy miasta Krakowa w wysokości 150.000 zł potrzebnych Towarzystwu na dokończenie budowy własnego domu.

W końcu uchwalono wnioski komisji wodociągowej w sprawie zatwierdzenia umowy między Gminą miasta Krakowa, a Skarbem Państwa odnośnie do budowy rurociągu wodociągowego dla koszar wojskowych w Rakowicach.

—

Dn. 25 września br. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Inż. Rollego **posiedzenie Komisji teatralnej,** na którem po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji zgodzono się na propozycję Dyrektora Teatru Nowakowskiego, by w rocznicę 10-lecia niepodległości Polski odegrać w Teatrze miejskim pogodną, a tak popularną komedję jak „Krakowiacy i Górale". Szlachetna idea braterstwa wszystkich stanów, jaka się w sztuce tej przewija, znajdzie niewątpliwie oddźwięk w szerokich warstwach społeczeństwa krakowskiego, dla którego odegraną zostanie w uroczystym dniu święta narodowego.

—

Komisja dla spraw przemysłowych obradowała dnia 28 września b. r. pod przewodnictwem Wiceprezydenta P. Witolda Ostrowskiego i przy udziale P. Wiceprezydenta Dra Schneidra i zatwierdziła imieniem Rady miejskiej podwyżkę taryfy kominiarskiej. Następnie omawiano sprawę ograniczenia handlu okrężnego, wreszcie sprawę nadmiernej ilości szynków, które powstały w ostatnich latach i powzięto uchwałę w kierunku akcji mającej na celu zapobieżenie dalszemu pomnażaniu się koncesyj szynkarskich.

—

Pod przewodnictwem Prezydenta miasta Inż. Karola Rollego, a przy współudziale Wiceprezydentów miasta PP. Ostrowskiego i Dra Schneidra, oraz Delegatów Rządu w osobach P. Zbrowskiego, naczelnika Wydziału Samorządowego Urzędu Wojewódzkiego i inż. Dudeka, Dyrektora Robót Publiczn. odbyło się w dniu 21-go września b. r. **posiedzenie pełnego Komitetu rozbudowy miasta Krakowa.**

W zagajeniu, poświęconem kwestji budowlano-mieszkaniowej w Krakowie, podniósł P. Prezydent Rolle, że jej rozwiązanie polega na budowie domów o małych, mieszkaniach, jednak nie wyłącznie przez Gminę miasta Krakowa, jak to dotychczas ma miejsce, lecz także przez wielkie kooperatywy budowlano-mieszkaniowe i przy najszerszem zastosowaniu artykułu 28 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej o rozbudowie miast, przewidującego pozyskanie na akcję rozbudowy poza funduszami Banku Gospodarstwa Krajowego także funduszów innych instytucyj finansowych, a nawet osób prywatnych.

Nadto wskazał P. Prezydent na konieczność podtrzymania obecnego ruchu budowlanego w mieście przez udzielenie pomocy finansowo kredytowej tym właścicielom realności, którzy wnieśli do Komitetu rozbudowy podania o pożyczki na dokończenie budowy domów mieszkalnych.

W tym celu, ze względu na obecny brak jakichkolwiek funduszów w Banku Gospodarstwa Krajowego na akcję rozbudowy, wybrał Komitet w myśl wniosku P. Prezydenta miasta ze swego grona deputację złożoną, z PP. Dra Ziemnowicza i Lęcznara. Deputacja ta, którą poprowadzi P. Prezydent miasta, przedstawi w najbliższych dniach czynnikom miarodajnym w Warszawie całą sprawę i starać się będzie o wyjednanie odpowiednich funduszów na ten cel.

W myśl tego przemówienia P. Prezydenta rozpatrzył następnie Komitet rozbudowy wszystkie przedłożone mu podania o pożyczki budowlane i uchwalił przyznać 53 petentom (w tem Gminie, Spółdzielniom mieszkaniowym i budowlanym, instytucjom kulturalnym, humanitarnym i społecznym wreszcie prywatnym osobom) pożyczki budowlane na dokończenie budowy domów mieszkalnych w Krakowie na łączną sumę 2,948.500 zł.

—

W dniu 27 września b. r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta inż. Rollego **pierwsze posiedzenie Komisji dla popierania rozwoju miasta.** Prezydent miasta po powitaniu zaproszonych przedstawicieli Dyrekcji kolei i przybyłych gości zagaił obrady, wskazując na powszechnie podnoszone utyskiwania nad rzekomym upadkiem miasta Krakowa, oraz żądania energicznego wytężenia sił zdążających do usunięcia współczesnych niedomagań. Instancją do tego powołaną ma być Komisja wybrana przez Radę miasta, której działalność powinna wzbudzić zainteresowanie szerokich sfer miasta Krakowa. W przemówieniu swem Prezydent podkreśla, że skierowanie wszystkich żądań, skarg i nadziei pod adresem władz czy to rządowych, czy miejskich nie wystarczy, mieszkańcy sami winni wszelkiemi siłami dążyć do ożywienia prywatnej inicjatywy i przedsiębiorczości, która obecnie zanika i wyradza się w stan dziwnego odrętwienia.

Zaproponowany przez Prezydenta m. regulamin czynności Komisji został przyjęty. Według wyjaśnienia Prezydenta m. pod obrady Komisji rozwoju miasta poddawane będą kolejno wszystkie sprawy związane z rozwojem miasta, a to sprawy kolejowe, drogowe, turystyczne, sportowe, kulturalne, administracyjne, gospodarcze i propagandowe, wśród ostatnich sprawa zorganizowania obesłania przez Kraków wystawy powszechnej w Poznaniu.

Na pierwszem posiedzeniu przedłożył Prezydent miasta sprawozdanie z dotychczasowej działalności Zarządu miasta w sprawach kolejowych i związanych z tem postulatów Krakowa, postulatów będących od kilku lat przedmiotem obrad Rady miasta i licznych interwencyj w sferach rządowych i w Ministerstwie Komunikacji. Na pierwszy plan wysuwa się poruszona już w lutym zeszłego roku, a dotycząca wyłączenia niektórych linij kolejowych Małopolskiego i Dąbrowieckiego Zagłębia węglowego z Dyrekcji kolejowej krakowskiej i przekazania ich administracji Dyrekcji kolejowej w Katowicach. Wskutek interwencji Zarządu miasta w Ministerstwie Komunikacji, Ministerstwo to oświadczyło, że stan dotychczasowy nie ulegnie zmianie. Nie możemy wobec możliwości dalszych zabiegów i starań ze strony Dyrekcji katowickiej sprawy tej z oczu spuszczać.

Jako drugą ważną sprawę omówiono kwestję rozbudowy dworca kolejowego, a w szczególności sposobu przeniesienia i wybudowania nowej parowozowni. W załatwieniu licznych przedstawień i memorjałów Ministerstwo Komunikacji wstawiło do budżetu na rok bieżący miljon złotych, która to kwota użyta będzie na wykupno

gruntu pod przyszłą parowozownię. Plany na budowę parowozowni są już gotowe, a po ostatecznem uzgodnieniu ich z postulatami miasta oraz zainteresowanych czynników, Ministerstwo Komunikacji przystąpi do wykupna gruntów. Po przeniesieniu parowozowni będzie mogło nastąpić powiększenie dworca towarowego oraz kiedyś w przyszłości budowa nowego dworca osobowego.

Z koleji poruszono sprawę budowy nowych linji kolejowych, a w szczególności linji Kraków-Miechów poruszaną ostatnio przez Wojewodę kieleckiego oraz starostę miechowskiego. Akcję podejmują interesowane czynniki lokalne dążąc do utworzenia konsorcjum prywatnego, które ma się zająć sfinansowaniem budowy. Przez wybudowanie tej linji zostanie skrócona droga do Warszawy, a nadto Kraków otrzyma połączenie z sąsiedniemi bogatemi powiatami rolniczemi w b. Kongresówce. W projekcie jest również zawiązanie prywatnego konsorcjum celem budowy linji kolejowej Kraków-Myślenice-Mszana Dolna oraz Nowy Targ-Szczawnica-Stary-Sącz.

Łącznie z tem rozważaną była sprawa dogodnych połączeń kolejowych, gdyż Kraków pomijany jest często przy ustalaniu rozkładów jazdy. Specjalna ankieta odbyta ze współudziałem zainteresowanych czynników w dniu 1 października 1926 r. przedłożyła memorjał ówczesnemu premierowi Dr. Bartlowi w sprawie połączeń kolejowych z ziemią kielecką, Katowicami, Zakopanem, Krynicą, z Bielskiem i Cieszynem, dalej poruszono sprawę ruchu wycieczkowego, turystycznego i ruchu z zagranicą. Postulaty Gminy m. Krakowa zostały częściowo przy układaniu następnych rozkładów jazdy uwzględnione.

Oprócz powyższych spraw omawiany był szereg drobniejszych spraw dotyczących uporządkowania i oświetlenia placu przed dworcem, ruchu kolejowego podmiejskiego itp.

Nad sprawami temi wywiązała się obszerna dyskusja, w której oprócz innych spraw poruszono dokończenie budowy linji Rzeszów-Kolbuszowa-Tarnobrzeg, rozpoczętej przed kilku laty, a niedokończonej mimo wybudowania znacznej części trasy kolejowej i części budynków kolejowych. Wszyscy mowcy podkreślali konieczność rozszerzenia dworca krakowskiego, a w szczególności przeniesienia parowozowni.

Dla opracowania postulatów miasta Krakowa i przedłożenia ich władzom centralnym, wybrano subkomitet do którego powołano radców miejskich inż. W. Potuczka, inż. A. Adelmana, Dra W. Kuźniara, Dra M. Langa i Dra L. Merza, oraz zaproszono przedstawicieli Izby Handlowej i Przemysłowej, Związku przemysłowców i Związku turystycznego.

Komisja uchwaliła kooptować do swego grona delegatów Akademji Umiejętności, prof. Jarockiego jako reprezentanta sfer malarskich, dyrektora Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych inż. H. Dudeka, dyrektora koleji inż. Barwicza, prezesa Związku turystycznego J. Krzyżanowskiego, prezesa Związku balneologicznego Dra Korczyńskiego, Dra Jerzego Dobrzyckiego, prof. Dra W. Goetla jako reprezentanta sfer sportowych, oraz prof. Dra A. Szyszko-Bohusza, jako reprezentanta sfer architektów.

Nakładem Gminy miasta Krakowa. — Czcionkami Drukarni Muzeum Przem. pod kier. St. Baranowskiego w Krakowie, ul. Smoleńska 9